

Громадська думка про правотворення

*/Бюлетень оперативних матеріалів на базі аналізу
правової електронної інформації/*

2012 № 13 (31)

Шановні колеги!

Запрошуємо вас до співдружності в розробці нового періодичного видання, що має на меті оперативно відображати актуальні питання законотворення. Ваші відгуки і пропозиції просимо надсилати за електронною адресою: gdpp@yandex.ua.

Громадська думка про правотворення

Бюлетень оперативних матеріалів на базі аналізу
правової електронної інформації
№ 13 (31) 2012

Засновники

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Національна юридична бібліотека

Головний редактор

О. Онищенко, академік НАН України

Редакційна колегія:

В. Горovий (заступник головного редактора),
Н. Іванова (відповідальна за випуск), Ю. Половинчак, Т. Дубас

Заснований у 2011 році
Видається двічі на місяць

Адреса редакції:
НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна
gdpp@yandex.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2012

ЗМІСТ

АКТУАЛЬНА ПОДІЯ.....	3
30 вересня Україна відзначила Всеукраїнський день бібліотек.....	3
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС	4
Тарасенко Н.	
Бюджетний процес-2013 – за принципом бумеранга	4
Порватова Н.	
Создана законодательная база для работы Земельного банка....	16
Горенко Т.	
Коммерциализация на рубеже	22
Кривецький О.	
В Україні можуть заборонити деякі мультиплікаційні фільми .	31
ЩОДЕННИК БЛОГЕРА.....	36

АКТУАЛЬНА ПОДІЯ

30 вересня Україна відзначила Всеукраїнський день бібліотек

Президент України В. Янукович та Прем'єр-міністр України М. Азаров привітали з професійним святом працівників бібліотечної сфери. «Завдяки вашим зусиллям, відповідальності й дбайливому ставленню до справи зберігаються та примножуються тисячолітні духовні скарби нашого народу», зазначив В. Янукович. З нагоди свята Президент підписав Указ «Про відзначення державними нагородами України з нагоди Всеукраїнського дня бібліотек» деяких представників цієї сфери.

М. Азаров, в своєму привітанні, наголосив на тому, що зберігаючи найкращі професійні традиції та успішно інтегруючись у сучасний інформаційний простір, бібліотечні працівники щоденно забезпечують вільний доступ до невичерпних джерел знань.

З привітанням із Всеукраїнським днем бібліотек звернулась до працівників бібліотечної сфери і віце-прем'єр-міністр України – міністр охорони здоров'я України Р. Богатирьова. Вона висловила впевненість в тому, що на часі вироблення і впровадження системних, комплексних підходів до законодавчого забезпечення, затвердження загальнодержавної стратегії розвитку бібліотечної справи. «Ми маємо вже сьогодні працювати над створенням на загальнодержавному рівні інформаційно-бібліотечної комп'ютерної мережі, електронного каталогу видань, які зберігаються у бібліотечних фондах, електронної бібліотеки – над усім тим, що у світі вважається пріоритетними напрямками розвитку бібліотек. І, звісно, докладати зусиль для того, щоб суспільний престиж, умови й оплата праці бібліотечних робітників сягнули того рівня, на який ця праця заслуговує», – зазначила Р. Богатирьова.

Президент України В. Янукович, в свою чергу, пообіцяв, що держава й надалі докладатиме зусиль для збереження мережі бібліотек, упровадження в них сучасних телекомунікаційних технологій, створення нових моделей обслуговування читачів.

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

Н. Тарасенко, мол. наук. співроб.

Бюджетний процес-2013 – за принципом бумеранга

12 вересня Кабінет Міністрів схвалив законопроект «Про Державний бюджет України на 2013 рік». Коментуючи презентований проект на засіданні уряду, Прем'єр-міністр М. Азаров зазначив, що в цілому Державний бюджет на 2013 р. є логічним закріпленням позитивних результатів майже трирічної копінткої роботи з відновлення економічного зростання та підвищення добробуту громадян України. По-перше, наголосив глава уряду, він продовжить стабільний розвиток пріоритетних галузей економіки, зокрема це прискорене будівництво інфраструктурних об'єктів, ескалація житлового й промислового будівництва, будівництва доріг і мостів, переорієнтація на внутрішній ринок металургії та машинобудування.

«По-друге, бюджет буде стимулювати енергетичну ефективність, економію енергоресурсів, перехід зі споживання імпортного газу на власні енергоресурси. По-третє, на такій реальній економічній базі буде підвищуватися якість життя людей. Особливо наголосую, що державний бюджет на наступний 2013 р. базується на принципі наступності. Уряд продовжить реалізацію тих програм, які діють у 2012 р.», – зазначив М. Азаров.

Основні показники головного фінансового документа країни були озвучені міністром фінансів Ю. Колобовим. Фахівці уряду планують, що ВВП країни за підсумками наступного року зросте на 4,5 % і становитиме 1 трлн 687 млрд 800 млн грн. Доходи зведеного бюджету досягнуть майже 0,5 трлн грн, що на 8 % більше запланованого на 2012 р. Дохідна частина держбюджету, за даними міністра фінансів, зросте на 6,4 %, до 394,6 млрд грн, видаткова (плюс кредитування) – на 6,3 %, до 434,6 млрд грн. Дефіцит бюджету запланований на рівні 1,65 % до ВВП і, за інформацією Ю. Колобова, не враховує дефіциту НАК «Нафтогаз України».

Рівень інфляції в Україні, згідно з проектом Держбюджету на 2013 р., становитиме 5,9 %. Рівень держборгу відносно ВВП закладено на рівні 26,5 %.

Соціальна програма 2013 р. заснована на соцпрограмі Президента В. Януковича. Так, мінімальна зарплата буде підвищуватися на

9 % поетапно: з 1 січня 2013 р. – до 1176 грн, з 1 квітня – до 1190 грн, з 1 жовтня – до 1215 грн, з 1 грудня – до 1230 грн. Нині мінімальна зарплата становить 1102 грн.

Також пропонується збільшити прожитковий мінімум на 6 %, до 1160 грн. Зокрема, з 1 січня 2013 р. прожитковий мінімум зросте до 1110 грн (сьогодні 1095 грн), з квітня 2013 р. – до 1123 грн, з жовтня 2013 р. – до 1146 грн, з грудня 2013 р. – до 1160 грн. Прогнозний рівень безробіття при цьому зросте в чотири рази – до 7 %. На сьогодні, за офіційними даними, він становить 1,6 %, або 438 тис. громадян.

Крім іншого, влада обіцяє з наступного року підвищити виплати при народженні дітей майже на 9 %. За першу дитину планують видавати допомогу в розмірі 29,8 тис. грн (збільшення на 2,4 тис. грн), при народженні другої – 59,7 тис. грн (плюс 4,8 тис. грн), третьої та наступної дитини – 119,4 тис. грн (плюс 9,5 тис. грн).

Також Кабмін пропонує збільшити максимальний розмір допомоги по догляду за дитиною до досягнення нею трьох років майже на 100 грн – до 1 тис. 194 грн на місяць.

Зростуть обсяги фінансування освіти та охорони здоров'я – їм додадуть приблизно по 4,5 млрд грн. Витрати на ці сфери сягнуть 63 і 60 млрд грн. На виплату компенсацій втрачених в Ощадбанку СРСР заощаджень планується виділити 8 млрд грн (порівняно із 6 млрд, виділеними поточного року). Ще 1 млрд грн буде спрямовано на програму «Доступне житло», за якою малозабезпечені українці можуть взяти кредит на придбання житла під 3 % на 15 років, а держава компенсує ще 13 % річних іпотечного кредиту.

Оголосивши основні показники бюджету на 2013 р., міністр фінансів Ю. Колобов назвав підготовлений урядом проект «цілком реалістичним», у якому зростання доходів відбуватиметься переважно за рахунок зростання економіки, яке уряд сподівається простимулювати зниженням податку на прибуток підприємств до 16 %, наданням податкових пільг підприємствам легкої, суднобудівної, літакобудівної промисловості, машинобудування для агропромислового комплексу загалом на 71 млрд грн та виведенням частини економіки з тіні.

«Бюджет абсолютно реалістичний, усі фінансові показники оптимально збалансовані, нарощування надходжень до бюджету в першу чергу планується за рахунок зростання економіки на рівні 4,5 %», – заявив міністр фінансів.

Утім, щодо реалістичності зростання економіки, закладеного в проєкті держкошторису, експерти висловлюють серйозні сумніви.

Так, передбачене на рівні 4,5 % зростання ВВП країни наступного року оцінюється як занадто оптимістичне. Адже оприлюднені в проєкті бюджету на 2013 р. цифри зростання ВВП було закладено в опублікованих ще у квітні середньострокових бюджетних прогнозах, причому в оптимістичному їхньому варіанті, який навряд чи передбачав нинішнє погіршення світової кон'юнктури основних статей українського експорту.

З огляду на це, як стверджують багато спостерігачів, значного коригування потребують і показники держбюджету на рік поточний, оскільки нинішні теми зростання ВВП (остання озвучена М. Азаровим цифра – близько 2 % зростання за підсумками семи місяців) майже вдвічі відстають від визначених чинним бюджетним законом (3,9 %).

Незалежні оцінки щодо можливого зростання економіки 2012 р. коливаються в діапазоні 1–3 %. Серпневий консенсус-прогноз Мінекономрозвитку, що базується на оцінках експертів різних організацій, було погіршено до 2,3 % порівняно з 3,2 % у квітні ц. р. Тож сумнівність підсумків поточного року викликає ще більше запитань щодо достовірності оцінок відносно року наступного.

Примітно, що ще на початку засідання КМУ Прем'єр-міністр М. Азаров прогнозував зростання ВВП у 2013 р. на 3,4 %, що збігається з нині діючими прогнозами МВФ і Світового банку (3,5 % зростання). Однак, як показує опублікована вітчизняними ЗМІ інформація, під час розгляду головного фінансового документа країни прогноз реального ВВП змінювався кілька разів, сягнувши в результаті оптимістичної цифри 4,5 %. Таким чином, зафіксовані в проєкті бюджету показники зростання української економіки на 2013 р. виявилися значно вищими, ніж первинні оцінки українського уряду, які є більш близькими до оцінок міжнародних експертів.

«Такого зростання економіки не відбудеться, а відповідно, не буде й доходів, на які розраховує уряд. Уже зрозуміло, що поточний план з доходів не буде виконаний. Це показують негативні тенденції останніх місяців як щодо бюджетних доходів, так і стосовно погіршення економічної ситуації, – зазначає директор Центру “CASE-Україна” Д. Боярчук. – Бюджет, у якому обіцяють збереження стабільності та продовження розвитку, тоді як у всьому світі криза, це додатковий піар-хід перед виборами».

Водночас директор економічних програм Центру Разумкова В. Юрчишин переконаний, що набагато ймовірнішим є зростання

реального ВВП на 1,5–2 %. Експерт назвав незрозумілими розрахунки уряду щодо зростання ВВП до рівня 4,5 % з огляду на те, що європейська економіка сьогодні не зростає, і не видно, за рахунок чого наступного року вона повинна вийти на стаке зростання. Водночас український експорт дуже залежний від європейської економіки, до того ж у нас зберігається високе негативне торгове сальдо, і незрозуміло, за рахунок чого ми можемо його поліпшити. До цього необхідно додати ще й той факт, що наступного року треба буде вилучати кошти з української економіки на виплату зовнішніх боргів, констатує В. Юрчишин.

Тому, на його думку, макропоказники нинішнього проекту Держбюджету вкрай завищені і, можна сказати, політизовані. «Вони спрямовані, головним чином, на те, щоб показати населенню, що після виборів ми будемо рости й рости. Проте все це дуже декларативно і поки що не підкріплено ніякими економічними реаліями, адже попередні підсумки поточного року демонструють, що друге півріччя буде значно складнішим, ніж перше. Відповідно, закладений базис на наступний рік не може бути такий міцний і стійкий.

Разом з тим оголошений дефіцит бюджету (на рівні 1,65 % ВВП) і рівень інфляції (5,9 %), на думку експерта, досяжні показники. «У наступному році знижується така, умовно кажучи, жорстка необхідність розширення соціальних видатків, яка є в цьому році. Популістські чи політичні видатки в наступному році зменшаться. Крім того, у наступному році, точніше в бюджеті наступного року, все ж таки хоче уряд чи не хоче, йому потрібно буде враховувати вимоги Міжнародного валютного фонду, який буде наполягати й на зниженні дефіциту, і на тому, щоб зменшити чи раціоналізувати видатки», – констатує експерт.

Експерти МВФ не приймуть бюджет М. Азарова на 2013 р., вважає колишній заступник міністра фінансів України І. Уманський. За його словами, головний економічний документ країни, бюджет на 2013 р., не має ніякого відношення до реальності. Показники, закладені в документі, неможливі для виконання.

«Це передвиборний піар-хід, який повинен показати людям, електорату, що в країні стабільність, добробут і т. д. До реального життя він, на жаль, не має ніякого відношення», – сказав І. Уманський.

Він зазначив, що міжнародні фінансові організації не сприймуть позитивно такі прогнози уряду, оскільки вони не обґрунтовані реальними показниками цього року, а побудовані виключно на прогнозах.

«У МВФ висловлювали свою позицію, пропонуючи спочатку переглянути базу поточного року, від якої б відштовхувалася база

наступного року, але цього не сталося. Я переконаний, що цей проект не буде позитивно сприйнятий і міжнародними фінансовими організаціями і, як наслідок, міжнародними кредиторами та інвесторами», – зазначив І. Уманський. За його словами, для того щоб бюджет виконувався, потрібно в ньому передбачити дохідну частину не більше 375 млрд грн.

Голова Комітету економістів України, кандидат економічних наук А. Новак назвав проект бюджету на 2013 р. фантастичним документом, який не відображає справжньої економічної реальності України. «Про сильні сторони бюджету-2013 не йдеться. Це фантастичний документ. У ньому уряд спромігся покращити всі без винятку економічні показники: підвищити темп зростання ВВП, зменшити державний борг і темпи інфляції, збільшити соціальні виплати. З точки зору економічної теорії це – неможливо», – переконує економіст.

Крім того, стверджує А. Новак, проект абсолютно не відрізняється від такого ж документа 2001 чи 2012 р. «Співвідношення між статтями дохідної частини і видатків – такі ж, хоча прийняття бюджетної, податкової, пенсійної реформ мали б вплинути на бюджет, змінити його. А змін немає. То де ж ті реформи?»

Провідний експерт Центру Разумкова П. Розенко, ознайомившись із проектом бюджету, зробив висновок, що після закінчення парламентських виборів 2012 р. нинішня влада планує суттєво обмежити фінансування програм соціального захисту населення. «Фактично цим варіантом бюджету уряд сам говорить про те, що країна перебуває в дуже важкому економічному становищі, – коментує наміри влади П. Розенко. – Бюджет має досить песимістичний характер, і це підтверджується як макропоказниками, які зафіксовані в документі, так і досить помірними запланованими соціальними виплатами. Можна сказати про 2013-й: вибори закінчуються, а з ними – і всі щедроті та обіцянки нинішньої влади щодо “поліпшення життя вже сьогодні”».

За словами експерта, на наступний рік заплановано досить консервативне зростання соціальних показників. «За деякими параметрами, вони будуть зростати навіть менше, ніж у цьому році. Наприклад, візьмо рівень мінімальної зарплати: якщо в цьому році він підвищувався десь на 12 %, то в наступному лише на 8,5 % (фактично близько 100 грн). Середньорічне ж зростання окладу працівника I тарифного розряду в бюджетній сфері становитиме лише 18 %. Це значно менше, ніж було заплановано у 2012 “виборчому” році. Отже, можемо говорити, що уряд фактично припиняє обіцяну програму соціального захисту», – зазначає П. Розенко.

Не покращиться життя у 2013 р. і в пенсіонерів та інвалідів, за словами П. Розенка: зростання рівня пенсій залишене на мізерному рівні попередніх 2011–2012 рр. «Зростання пенсій буде відбуватися в дуже економному режимі, – говорить експерт. – Але якщо в цьому році хоча б діяли додаткові пенсійні програми щодо так званого осу-часнення пенсій, то на наступний рік ніяких додаткових пенсійних програм введено не буде. Для цього пенсіонеру доведеться виживати на 860–870 грн, які передбачив уряд у наступному році».

П. Розенко зазначає, що влада не закладає будь-яких важелів для захисту пенсіонерів та інвалідів. «У кращому випадку їм буде відшкоду-вуватися те інфляційне зростання, яке пропонує влада на наступний рік. Але не виключаючи того, що зростання інфляції буде значно вище, ніж у цьому році, говорити про належний рівень підтримки не доводиться».

Особливо в уряді відзначають допомогу сім'ям з дітьми у 2013 р., наголошуючи на тому, що це соціальна ініціатива Президента. Утім, як зазначає П. Розенко, «жодного стосунку до цієї ініціативи влада не має. Ці підвищення заплановані Законом України “Про державну допомогу сім'ям з дітьми”, де чітко сказано, що розмір допомоги при народженні дитини залежить від прожиткового мінімуму. Відповідно: збільшується прожитковий мінімум – автоматично зростає і виплата. Це вимога Закону, а не веління влади».

Експерти наголошують: уже сьогодні уряд має великі склад-нощі зі своєчасною виплатою пенсій та зарплат лікарям, учителям. П. Розенко говорить, що наприкінці року ситуація взагалі може стати критичною. «Є великі ризики. Сьогодні зростання економіки – 2 %, а в бюджеті написано – 4 %. Це означає, що в державі немає ресурсу для виплати ні зарплат, ні пенсій, ні державних допомог».

Голова Комітету економістів України А. Новак констатує той факт, що на сьогодні заморожені всі статті та програми несоціальних напрямів – будівництво доріг, реконструкції, ремонти, запозичення місцевим бюджетам.

«Адже очевидні серйозні проблеми з виконанням дохідної частини державного бюджету, – зазначає А. Новак. – Тому наявні бюджетні кошти використовуються тільки на соціальні напрями. Плюс влада напередодні виборів буде намагатися виконувати обіцяні додат-кові одноразові соціальні ініціативи у вигляді доплат. І очевидно, що коштів “на розвиток” найближчим часом можна не очікувати».

А. Новак вважає, що підстав для збільшення соціальних виплат немає. Він прогнозує, що зростання економіки буде навіть меншим, ніж цьогоріч.

«А це означає, що збільшувати соціальні виплати можна буде тільки з двох джерел: або через збільшення державного боргу, або через запуск так званого друкарського верстату. Тому заяви про бюджет 2013 р. треба розглядати крізь призму парламентських виборів кінця 2012 р. І якщо зараз робляться відповідні заяви, то, очевидно, що це є елемент передвиборної кампанії провладних політичних сил, які хочуть продемонструвати, що вони забезпечують нам стабільність, зростання економіки», – говорить економіст.

За прогнозами експерта, економічні тенденції, на жаль, невтішні. Навіть високі чиновники не приховують, що після виборів буде відпущений курс гривні і внутрішні ціни на газ для населення, які зростуть досить відчутно – у межах від 35–40 %, говорить А. Новак. Це, безумовно, спричинить підвищення комунальних рахунків, послуг транспорту, що, у свою чергу, спричинить ланцюгову реакцію підвищення цін по всій економічній системі.

Проект бюджету-2013 зазнав критики і з боку першого заступника голови Адміністрації Президента І. Акімової. За її словами, проект Державного бюджету на 2013 р. потребує доопрацювання. При цьому вона відзначала, що, на її думку, макроекономічні показники держбюджету перебувають на середньому реалістичному рівні, тому що вони наближені до показників, які прогнозували на 2013 р. Міжнародний валютний фонд та Світовий банк.

І. Акімова допускає, що при розгляді Верховною Радою проекту Державного бюджету на 2013 р. прогнозні макроекономічні показники будуть переглянуті. «Проект бюджету – це проект, який вноситься до Верховної Ради, який може підлягати значним коректуванням між першим і другим читанням», – сказала перший заступник глави Адміністрації під час засідання Ялтинської європейської стратегії. При цьому І. Акімова зазначила, що прогнози можуть змінюватися як у бік збільшення, так і в бік зменшення.

Екс-заступник міністра фінансів, президент Академії фінансового управління Т. Єфименко не заперечує існування загроз для виконання бюджету-2013 у його нинішньому вигляді. Однак, впевнена експерт, «наша активна позиція полягає в тому, щоб протистояти цим загрозам».

«Якщо ми отримаємо той рівень ВВП, який очікується 2012 р. (уряд зберігає закладене в цьогорічний бюджет зростання ВВП на 3,9 %). Це, – зазначає Т. Єфименко, – дає нам певні аргументи для того, щоб вважати прогноз 4,5 % на 2013 р. реалістичнішим». У неї немає особливих побоювань і щодо курсу гривні: «Можемо сподіватися, що коридор коливань також у межах того, який маємо в цьому році».

Водночас, на її думку, необхідно реалізувати програму детінізації економіки, провести амністію доходів і капіталу, що, на думку експерта уряду, може надати країні суттєвий ресурс.

М. Азаров, зі свого боку, запевняє, що наповнити бюджет і виконати соціальні програми в наступному році вдасться. За його словами, на розгляд парламенту передано ряд законопроектів, які допоможуть бюджету. «Уряд не може врахувати норми, які ще не затверджені законодавцями, тому ми розраховуємо, що парламент оперативно розгляне та затвердить норми, які дадуть змогу збільшити дохідну частину бюджету. В умовах зовнішніх ризиків, які посилюються, країна не може дозволити собі більшого, ніж пропонує Кабінет Міністрів», – сказав Прем'єр.

Оптимістично налаштований і экс-секретар Кабміну В. Лисицький. Він упевнений, що зростання економіки можна забезпечити за рахунок поживлення внутрішнього ринку. Це модернізація ТЕС, житлокомгосподарства (на яку піде продукція металургії), що дасть змогу заощадити газ, та виведення з тіні малого й середнього бізнесу (зокрема, введення електронних грошей і зменшення частки великих готівкових розрахунків).

Ще одним приводом для критики проекту бюджету-2013 стала відсутність серед його показників прогнозу динаміки валютного курсу на наступний рік і ціни на газ, що поставляється з Росії (обсяги закупівель якого передбачаються на рівні 24,5 млрд куб. м – майже на 10 % менше, ніж цього року).

Міністр фінансів під час прес-конференції не відповів на запитання журналістів із цього приводу. Зокрема, коментуючи проект бюджету, Ю. Колобов не назвав середню ціну на імпортований газ, який Україна купує в Росії, і заявив, що вона буде «такою, як у контракті». За його словами, розраховуючи дефіцит бюджету, уряд не враховував у ньому різницю між доходами і видатками державної компанії «Нафтогаз», які становлять значну частину нинішнього дефіциту бюджету (у поточному році дефіцит «Нафтогазу» становить 12 млрд грн при граничному рівні дефіциту бюджету у 25,13 млрд грн).

Відтак без відповіді залишається питання, яке цього року стало перешкодою для відновлення фінансування України Міжнародним валютним фондом: чи буде підвищено тарифи на газ для населення й комунального сектору. МВФ наполягає на їх підвищенні, зауважуючи, що нині різницю між ринковою ціною на газ та ціною, за якою цей газ продається населенню, покриває бюджет.

Крім того, міністр фінансів не уточнив, з яких прогнозів щодо курсу гривні до долара виходив уряд, розраховуючи бюджет наступного року, і заявив, що «ми курс долара, за великим рахунком, не закладали».

«Курс долара – це політичне питання. На жаль, наше населення звикло оцінювати стабільність у державі за курсом долара в обмінних кіосках, і нікого не цікавить, що в цей час інфляція в країні становить 0 %», – заявив він, додавши, що «девальвації не буде, тому що її нема з чого взятися». Ю. Колобов також наголосив, що уряд розраховує без проблем розплачуватися із зовнішніми боргами у 2013 р., оскільки 2013 р. – «не такий складний, як цей рік».

Експерт з енергетичних питань В. Боровик, пояснюючи, чому в проекті бюджету-2013 не представили ціну на газ на наступний рік, зазначав, що уряд не може показати велику ціну, тому що буде видно, що діра в бюджеті ще більша. Відтак, усі проголошені соціальні проекти, президентські ініціативи просто лопнуть, і владу розкритикують усі економісти ще до виборів.

«Проблема в тому, що уряд, на жаль, не може прогнозувати ціну на газ, тому що переговори з Росією зайшли, я би сказав, не те що у глухий кут – вони вже в патовій ситуації. Росія відчуває та розуміє, що вона не переломила українську владу на рахунок потенційного злиття НАК “Нафтогазу” з “Газпромом”, на рахунок газотранспортного консорціуму на двох, між “Нафтогазом” і “Газпромом”. Тому, у принципі, підвисла й ціна на газ», – зазначив В. Боровик.

Як зауважив експерт, якщо враховувати нинішню ситуацію, то та ціна, яку приховують від нас в уряді, є однією з найвищих за всю історію України. «Для підприємств вона доходитиме до 500 дол.», – наголосив він.

«Проте точно спрогнозувати, яку ціну приховують, не є можливим, тому що прив’язка ціни на газ все-таки йде до нафтової корзини. Відтак, будь-який катаклізм і будь-яке кризове явище, а я думаю, що світ стоїть перед наймасштабнішою кризою наприкінці цього року, і фінансовою зокрема, тому прогнозувати наперед дуже важко. Те, що вона буде однією з найбільших в історії незалежності України – однозначно», – резюмував В. Боровик.

Голова ради Об’єднаної опозиції «Батьківщина» А. Яценюк заявив, що відсутність у проекті Державного бюджету на 2013 р. прогнозованого курсу гривні пов’язано зі скрутним фінансовим становищем України. «У першу чергу це пов’язано з неймовірним грошовим боргом, який зріс за останні 2,5 роки вдвічі. Така сама ситуація з золотовалютними резервами країни, які впали за останній рік на 10 млрд дол.», – сказав

він. «Замість того, щоб уряд прибув до парламенту і доповів про те, що відбувається у фінансовій і економічній ситуації в Україні, і прозвітував про виконання чинного бюджету, – вони прийняли передвиборний бюджет Партії регіонів», – наголосив А. Яценюк.

При цьому він висловив переконання, що державний бюджет на 2013 р. повинен ухвалюватися новою Верховною Радою України з новою демократичною більшістю. «Цей парламент давно вже не приймає закони, адже те, що відбувається в стінах парламенту, – це ніщо інше, як натискання кнопок за вказівками Президента», – наголосив депутат.

За його словами, бюджет-2013 має передбачати насамперед скорочення витрат на всі органи державної влади: «Ми вимагаємо, щоб витрати на уряд, на Адміністрацію Президента, прокуратуру й міліцію були на рівні 2009 р., – а це мінус 12 млрд грн від витрат поточного року». Також опозиція «вимагає продажу всіх державних резиденцій, які зараз перебувають на балансі держави й на які держава витрачає неймовірні кошти; ми вимагаємо продажу всього автопарку, який є в центральних і регіональних органах державної виконавчої влади». «Ми вимагаємо продати Конча Заспу, у якій проживають колишні й діючі члени уряду, яка коштує українським платникам податків декількасот мільйонів гривень на рік», – наголосив голова ради Об'єднаної опозиції.

Кошти, які буде зекономлено внаслідок скорочення видатків на утримання влади, Об'єднана опозиція пропонує перерозподілити на соціальні витрати.

А. Яценюк висловив переконання, що нова Верховна Рада ухвалить новий бюджет на 2013 р., внесений демократичною більшістю.

Партія УДАР стурбована непублічним характером роботи над проектом Державного бюджету на 2013 р., заявив лідер партії В. Кличко. Як повідомляє прес-служба УДАРу, В. Кличко зазначив, що такого ще не було жодного разу в історії країни, щоб навіть після спеціального засідання Кабінету Міністрів щодо бюджету міністри не змогли назвати ключові параметри документа й базові показники, на яких він формувався. Політик вважає, що українському парламенту не варто голосувати за нереалістичний бюджет. «Інакше нова Верховна Рада обов'язково в перші свої дні роботи повернется до цього питання і внесе зміни, які будуть спрямовані на його оптимізацію», – підкреслив він.

Утім, експерти й опозиція пропонують не надавати надто великого значення підготовленому урядом документу, бо його однаково ще ґрунтовно перероблятимуть, а ухвалюватиме, найімовірніше, уже новий парламент. За прогнозом В. Юрчишина, бюджет, скоріше

за все, затверджуватиметься напередодні нового року вже новим складом парламенту і на той час він буде ще переглянутий і втрачатиме багато з того передвиборного й необґрунтованого, що закладено в нього сьогодні. У грудні вже досить чітко проявиться дійсна, реальна економічна динаміка України в поточному році, а відтак стане більш зрозумілим, що буде в наступному, резюмував експерт.

Генеральний директор Бюро економічних і соціальних досліджень В. Гладкий також вважає за краще, якщо бюджет прийматиметься вже після парламентських виборів, хоча в такому випадку існують ризики його неприйняття до початку нового бюджетного року.

Примітно, що й голова фракції Партії регіонів О. Єфремов висловлювався за те, щоб приймати бюджет-2013 уже після жовтневих виборів. «Ми сподіваємося, що уряд доопрацює проект бюджету. І потім – або до виборів, або після виборів – ми приймемо цей документ. Сьогодні включається політична складова. Проект бюджету розглядають не як фінансовий документ, а як політичний. Моя особиста думка: логічно розглянути його після виборів. Але якщо уряд доопрацює проект бюджету й подасть його найближчим часом, то ми візьмемося до його розгляду», – сказав О. Єфремов.

Голова Верховної Ради В. Литвин у свою чергу виступив категорично проти того, щоб залишати ухвалення головного кошторису країни в спадок новому складу Верховної Ради. Як аргумент він навів простий розрахунок. «Якщо бюджет не затверджено, діє місячна норма витрат 1/12 від попереднього року. Так-от, якщо брати 1/12 попереднього року, то в січні 2013 р. пенсії будуть нижчі, ніж сьогодні. Будуть фінансуватися тільки захищені статті, і жодної копійки на капітальні видатки. Тобто нам треба прийняти документ як це передбачено законом. А законом передбачено, що до 1 грудня бюджет повинен бути прийнятий», – зазначив глава парламенту.

Незважаючи на внесення урядом проекту Державного бюджету на 2013 р., як того вимагає законодавство, до 15 вересня проект головного фінансового документа країни так і не був публічно представлений. Він не був оприлюднений на урядовому порталі, не з'явився на парламентському сайті й не був внесений до списку документів, поданих на розгляд Верховної Ради.

15 вересня парламент повернув Кабміну проект державного кошторису на 2013 р. на доопрацювання. Спікер В. Литвин заявив, що в документі мають бути враховані вимоги бюджетної резолюції та ініціативи Президента. Крім того, не вказали ціну на газ і курс долара. Без цих ключових параметрів не можуть планувати свою фінансову діяльність на наступний рік підприємці. А іноземних інвесторів така ситуація може взагалі відлякати.

Проект Державного бюджету на 2013 р. повернуто до Кабінету Міністрів України для підвищення соціальної складової цього документа, заявив народний депутат, перший заступник голови Бюджетного комітету В. Лук'янов. Крім того, депутати визнали недостатнім фінансування вугільної галузі. «У бюджет закладено лише 11 млрд грн. Але якщо ми говоримо, що вугільна галузь належить до пріоритетних, а ми сьогодні почали ТЕС переводити на вугілля, тоді це фінансування потрібно збільшувати. Додаткові гроші потрібно спрямувати й на розвиток місцевого самоврядування. Регіони отримали додаткові повноваження, крім того, їм потрібно дати гроші на збільшення фінансування бюджетної сфери – освіти й медицини. І ще уряду потрібно подумати про підвищення соціальних витрат: зарплати, пенсії та інші соціальні виплати».

На пряме запитання, чи вистачить на це все грошей, заступник голови Бюджетного комітету запевнив, що додаткові витрати не ляжуть важким тягарем на бюджет – можна відмовитися від непотрібних програм. А ініціативи Бюджетного комітету не призведуть до надмірного роздування витрат скарбниці більше ніж на 0,2–0,3 % ВВП.

Президент України В. Янукович, за інформацією його прес-служби, вважає, що в бюджеті виділено недостатньо коштів на запровадження медреформи й реформ у соцсфері, ЖКГ, розвиток села, фінансування судової влади.

ЗМІ, посилаючись на заяву міністра соціальної політики С. Тігіпка, повідомляють, що Кабінет Міністрів протягом двох тижнів внесе зміни в дохідну частину проекту Держбюджету-2013 для повторного внесення документа до Верховної Ради. За словами С. Тігіпка, у парламенті зареєстровано кілька законопроектів, що збільшують дохідну частину держбюджету приблизно на 7 млрд грн, які необхідно врахувати під час підготовки проекту закону про держбюджет. «Це – законопроекти про багатство, практично підвищуються всі ввізні мита – у цілому це дає близько 7 млрд додаткових доходів. Верховна Рада нам сказала: давайте розглянемо ці законопроекти, і після цього з урахуванням того, що буде прийнято, внесемо до Держбюджету. Думаю, у нас буде два тижні на те, щоб внести зміни», – сказав міністр.

За словами першого заступника голови фракції ПР М. Чечетова, лідери фракцій вирішили перенести розгляд бюджету на період після виборів. «Ми його приймемо нинішньою каденцією, але після виборів. Якщо розглядати зараз, то це перетвориться на фарс – туди внесуть поправки на виділення грошей на вікна й двері в кожному будинку всіх округів, де балотуються нинішні депутати, – говорить М. Чечетов. – Тому Бюджетний комітет вирішив відправити проект бюджету на доопрацювання назад в уряд».

Н. Порватова, соб. кор. НЮБ

Создана законодательная база для работы Земельного банка

В начале сентября Верховная Рада Украины во втором чтении приняла законопроект № 10043 о разграничении земель государственной и коммунальной собственности. Этим законом, в частности, в Украине вводится Земельный банк, который полноценно заработает с января следующего года.

Закон определяет, что *землями коммунальной собственности* считаются земельные участки, на которых расположены здания, сооружения, другие объекты недвижимого имущества коммунальной собственности соответствующей территориальной общины, находящиеся в постоянном пользовании органов местного самоуправления, коммунальных предприятий, учреждений, организаций, а так же все другие земли, расположенные в пределах собственности сел, поселков, городов, кроме земель, которыми пользуются органы государственной власти и где размещена госсобственность.

Планируется, что распоряжаться землями коммунальной собственности будут органы местного самоуправления. Кроме того, народные депутаты расширили полномочия Верховной Рады в части распоряжения особенно ценными землями. Решения о таких землях должно приниматься с разрешения народных депутатов.

Закон, который должен вступить в силу с 1 января 2013 г., также предусматривает *создание Государственного земельного банка*. Согласно закону, Земельному банку передаются все земли, которые будут дальше перепродаваться. Земельный банк будет заниматься финансированием аграрного сектора за счет госбюджета, он сможет предоставлять кредиты аграриям не более чем под 5 %. Банк 100-процентно принадлежит государству и не подлежит приватизации. В этом году, согласно Госбюджету, было предусмотрено выделение для создания земельного банка 120 млн грн.

В Наблюдательный совет новой структуры войдут 15 человек: представители Кабинета Министров, Администрации Президента, Министерства аграрной политики и продовольствия, а также НБУ. За банковские операции будет отвечать Нацбанк, за внедрение государственной земельной политики – правительство.

По словам *председателя Государственного агентства земельных ресурсов Украины С. Тимченко*, концепция Земельного

банка состоит из двух частей. Первая функция банка – управление и консолидация земель. «Сейчас в Украине 27 млн паев, и наша задача их консолидировать», – поясняет он. С. Тимченко уточнил, что в задачи банка входит объединение инвестиционно привлекательных наделов путем выкупа, мены или добровольного соглашения с хозяевами. В дальнейшем эти участки будут предлагать инвесторам.

Вторая функция – выдача кредитов под залог наделов для среднего и малого агробизнеса. Ставка еще не определена, но чиновники обещают, что она будет ниже, чем у коммерческих финучреждений, примерно вдвое. Кроме того, по словам С. Тимченко, Зембанк станет активно сотрудничать с коммерческими банками в части рефинансирования, предоставления и получения гарантий, а также брать на себя часть рисков, связанных с кредитованием аграриев.

Среди специалистов бытует мнение о том, что Земельный банк был создан ввиду ожидаемой отмены моратория на продажу земель. «Я думаю, данная структура именно для этого и создана. Земельный банк будет заниматься распределением продажи земельных участков. Если бы он не был создан, то, представьте себе, отменяют мораторий и чиновники, местные советы начинают землю продавать. Я считаю, что это (создание централизованного органа) будет правильным и вполне логичным», – отметил эксперт по недвижимости компании SV Development С. Костецкий.

При этом, по его мнению, коррупционные схемы в земельном деле никуда не денутся, просто перейдут в другой масштаб. «В любом случае коррупционные схемы будут. Сейчас они развиты больше, чиновников, которые продают земли за взятки тысячи, а будет меньше, будут назначены ключевые люди, которые централизованно будут заниматься коррупцией. От этого никуда не уйти. За счет создания более-менее монополизированной структуры тарифы увеличиваются, и я думаю, что и сама стоимость аренды земельных участков, и стоимость откатов возрастет», – считает аналитик SV Development.

Председатель Комитета экономистов Украины А. Новак уверен, что создание земельного банка еще не означает фактическое начало продажи и покупки земли. «Сам по себе земельный банк – это еще не ответ ни на один вопрос. Это такой пробный шаг. Пока нельзя сказать, что он непосредственно легализует продажу земли. Безусловно, это определенный инструмент к формированию определенного рынка земли. Вопрос в том, какие правила будут заложены в этом рынке земли и тех законодательных актах,

которые будут приниматься дальше», – добавил он. Сегодня еще нельзя однозначно сказать, что создание Земельного банка сыграет в пользу состоятельных землевладельцев. «Создание Земельного банка трудно спрогнозировать, как отдельное мероприятие. Все будет зависеть от того, в каком контексте он делается. По идее, сам банк нужен, но вопрос в том, как комплексно будет проводиться то, что мы называем земельной реформой. Ибо от этого зависит, инструментом чего будет Земельный банк», – рассказал эксперт.

По мнению оппозиции, отсутствие Госзембанка было одним из предохранителей, который делал невозможной продажу земель сельхозназначения даже при отмене моратория. «В случае, если не продлевается мораторий, автоматически вступают в силу все статьи этого закона. Это значит – открываются шлюзы по продаже земель сельхозназначения», – заявил *депутат от БЮТ С. Соболев*.

В ответ на такие заявления министр Украины *С. Тигипко* заверил, что земля сельскохозяйственного назначения не станет свободным товаром после создания Земельного банка. «Никакой связи между рынком земли и Земельным банком нет. Никто сегодня не собирается даже говорить о том, что земля сельскохозяйственного назначения должна быть свободным товаром. К этому мы сегодня не готовы», – заявил С. Тигипко во время телевизионных дебатов.

Этот закон оппозиционеры уже назвали антигосударственным, а эксперты отмечают, что в законе много подводных камней. После принятия закона № 10043 юристы сразу же отметили, что некоторые нормы, касающиеся создания Государственного земельного банка, противоречат закону о банках и банковской деятельности. В частности, закон предлагает объединить в одном банке функции кредитования и функцию управления земельными активами. Документ позволит Земельному банку формировать уставный капитал не за счет денежных средств, а за счет земли, а это противоречило закону.

В связи с этим 18 сентября депутаты приняли изменения в Закон Украины «О банках и банковской деятельности» относительно Государственного земельного банка (№ 11202). Принятием этого закона парламентарии согласовали положения Закона Украины «О банках и банковской деятельности» с Земельным кодексом Украины (создание и деятельность Государственного земельного банка).

В частности, предполагается формировать уставный капитал Государственного земельного банка за счет денежных взносов и взносов в виде земельных участков, предоставить право Государствен-

ному земельному банку осуществлять операции с земельными участками и имущественными правами на земельные участки в соответствии с законодательством Украины в сфере земельных отношений и своего устава.

Согласно положениям этого закона, Национальный банк Украины будет определять особенности выдачи государственному земельному банку банковской лицензии, регулирования и надзора за Государственным земельным банком с учетом специфики его деятельности. Кроме того, народные депутаты установили, что действие Закона Украины «О банках и банковской деятельности» распространяется на отношения, связанные с функционированием Государственного земельного банка в части, не противоречащей нормам специального законодательства в сфере земельных отношений.

Помимо этого, у юристов возник вопрос в отношении того, что территориальное устройство земель возможно только после изменений Конституции. Ведь, в соответствии с Основным Законом, исключительно государственные органы и органы местного управления вправе распоряжаться землями, которые еще не приватизированы (ст. 13 Конституции Украины). «Закон передает Госагентству земельных ресурсов полномочия распоряжаться землями сельскохозяйственного назначения, – заявил *оппозиционный депутат А. Третьяков*. – Это прямо противоречит Конституции, где определено, что землей могут распоряжаться только местные органы власти. Но никак не банки».

Также, резко критикуется положение о том, что распоряжаться землей будет единый госорган (Государственное земельное агентство), а соответствующие полномочия у местных властей аннулированы. «На деле это выглядит так: было много карманов, а сейчас создали один», – констатирует *генеральный директор компании «ПроАгро» Н. Верницкий*.

В случае с Земельным банком это может закончиться распродажей земли – удобной для конкретных покупателей, которые теперь смогут вести дела исключительно с одним распорядителем. Об этом уже сейчас говорят в Госземресурсах: «Возможность распоряжаться миллионами гектаров государственных земель станет надежным источником дохода». А продажу всегда можно будет обосновать необходимостью обеспечить приток средств для финансирования льготного кредитования. Которое, кстати, скорее всего станет постоянным источником пополнения земельного банка нового учреждения – с учетом низкой урожайности и непредсказуемых цен многие мелкие производители наверняка не смогут вернуть

кредиты. Соответственно, заложенная ими земля перейдет к Госзембанку. А некоторые из оппозиционных чиновников убеждены, что вскоре после создания банк объявит о банкротстве и земля перейдет в руки правящей верхушки.

Касательно выдачи кредитов аграриям по ставке не выше 5 % ставки НБУ, возникают некие сомнения. **Президент Украинской академии аграрных наук (УААН) Н. Безуглый** отметил, что выделенные правительством средства в размере 120 млн грн обеспечат только создание Земельного банка, чтобы он начал свое функционирование, развитие региональных представительств, создание нормативно-правовой базы и т. д. Государственный земельный банк в первый год работы должен иметь в обращении около 15 млрд грн, а в течение семи лет он должен выйти на кредитование сельхозпроизводителей на уровне 150–170 млрд грн.

«120 млн грн – это не те средства, которые должны быть основой кредитования сельхозпроизводителей. Полный дефицит только оборотных средств, для аграрного производства на сегодняшний день составляет 122 млрд грн. Если еще привлечь к ним обновление материально-технической базы, то должны говорить о ежегодном кредитовании сельхозтоваропроизводителей в объеме 150–170 млрд грн», – считает он.

С этим согласен **президент Украинского аналитического центра А. Охрименко**. «Проблема нашего Земельного банка в том, что он у нас получился очень маленьким. Для того чтобы Земельный банк мог реально влиять на рынок земельных ресурсов, чтобы он мог выдавать многомиллионные кредиты под залог земли, чтобы землевладельцы могли получить от него помощь в развитии рынка, нужно, чтобы его капитал был хотя бы 10 млрд грн, а лучше 50 млрд грн», – считает аналитик.

И, действительно, глядя на примеры аналогичных структур за рубежом, становится ясно, что утвержденные Кабмином 120 млн грн УФ для украинского банка недостаточны. Во всех странах мира Земельный банк – это банк с громадным капиталом, который выдает только долгосрочные кредиты (на срок более 10 лет) под невысокие проценты. При этом залоговым инструментом является земля. «Банк с капиталом в 120 млн грн не может осуществлять нормальное долгосрочное кредитование», – говорит А. Охрименко.

По мнению эксперта, недостаточный объем средств для кредитования может привести к тому, что Земельный банк у нас будет как

некогда созданный государственный Украинский банк реконструкции и развития, который тоже создавали для очень больших целей, а в результате о нем мало кто помнит и знает.

Банкиры же переживают, что Земельный банк станет монополистом на рынке кредитования агросектора. Никто из коммерческих банков не сможет предложить столь низкие процентные ставки, а у новой финансовой организации появится возможность привлекать ресурсы на нерыночных условиях, за счет государства. Это может быть постоянное увеличение уставного фонда (такая схема работает в Государственном ипотечном учреждении) или льготное рефинансирование со стороны НБУ.

Правда, нынешние опасения банкиров носят скорее теоретический характер, поскольку сегодня финансисты не берут право аренды на сельскохозяйственную землю в залог, да и наделы с другим целевым назначением (например, под строительство) у них не особо популярны – слишком рискованные активы и с точки зрения ликвидности, и с точки зрения юридической чистоты.

Есть еще один немаловажный вопрос, волнующий аграриев: как будет происходить оценка земли, передаваемой в банк «путем выкупа, мены или добровольного соглашения с хозяевами». Сейчас действует так называемая нормативная оценка. Методика для ее формирования была создана еще в первой половине 1990-х годов и основывалась на показателях работы колхозов и совхозов 1986–1990 гг. Грубо говоря, она базируется на том, сколько тогда снимали зерна с гектара и сколько зерно стоит сегодня. Естественно, такой подход эксперты нынче критикуют. Но рыночных цен на землю сельскохозяйственного назначения нет. Даже если со следующего года пашни и пастбища пойдут в свободную продажу (что маловероятно, судя по нынешним настроениям в Кабмине), на формирование взвешенных и объективных цен уйдет не менее двух лет.

Также вполне возможно, что наделы избранных земельных рантье, принимаемых Земельным банком, будут стоить дороже, чем других – такова одна из возможных коррупционных схем. Не исключено, что фермеру в порядке мены могут предложить отдать свое ровное черноземное поле, а получить глинистый овраг. Банк-то государственный, значит, может использовать всю мощь державы для убеждения мелкого земледельца. В ход могут пойти и угрозы, и шантаж, и грубая сила. Во всяком случае, бывший руководитель Госкомпредпринимательства А. Кужель сообщила, что в некоторых областях уже встречается подобная практика.

Согласно декларациям власти, создание Государственного земельного банка должно стать еще одним шагом земельной реформы. На него возлагают надежды, с одной стороны, как на финансовый локомотив модернизации АПК, с другой – как на маркетмейкера, который будет способствовать формированию адекватных цен на землю. Но где ГЗБ возьмет десятки миллиардов, чтобы удовлетворить кредитный спрос? За счет чего значительно удешевит и продлит займы? Удержится ли от соблазна монополизации рынка? Не станет ли источником грандиозной коррупции и основным продавцом земли иностранцам? Пока вопросов значительно больше, чем ответов.

По мнению экспертов, Земельный банк может по разному быть использован: или же для привлечения инвестиций и оживления экономики Украины, либо массового дерибана главного из оставшихся у страны стратегических ресурсов.

Т. Горенко, ст. науч. сотр. канд. экон. наук

Коммерциализация на рубеже

В начале года в Украине на контрольно-пропускных пунктах была установлена система видеонаблюдения «Рубеж». Эта система автономно и в круглосуточном режиме позволяет мониторить все транспортные средства, передвигающиеся по дороге. В частности, в одном только Киеве с подачи Государственной исполнительной службы использование этой системы в прошлом году привело к задержанию 713 автомобилей, находящихся в розыске по разным причинам.

Казалось бы, государство придумало новый рычаг для давления и принуждения к выполнению решений суда об исполнении гражданами неких финансовых обязательств. Среди них: неуплаченные кредитные суммы, наличие задолженности по оплате жилищно-коммунальных услуг, отсутствие страховки ОСАГО, невыплата алиментов и, конечно, отсутствие подтверждения уплаты штрафов за нарушение правил дорожного движения. Приводить в действие рычаг должна была служба ГАИ. Именно к ним в базу попадали постановления судебных исполнителей, в результате чего автотранспортное средство вносилось в систему.

Однако такое начинание приобрело оттенок коррупционного характера. Случай, о котором пойдет речь, не единичный, даже ско-

рее указывает на систему, созданную на незнании или умышленном уклонении от норм законодательства. Встречаясь с представителями органов внутренних дел, рядовой гражданин рассчитывает на то, что они действуют только в рамках закона, хорошо знают нормативные документы, регулирующие их деятельность и, главное, должны говорить только правду. Иначе говоря, не пользоваться незнанием граждан, а разъяснять им обязанности и права в соответствии с законом. На деле же сотрудники младшего офицерского состава, стоящие на КПП, скорее массово запугивают людей. Кроме того, сами не только не знают законов, что приводит к нарушениям с их стороны, но и создают прецедент для злоупотреблений своим руководителям. А те, в свою очередь, не заинтересованы доводить до сведения своих подчиненных новации и изменения в нормативные документы, которыми они пользуются. Так, в результате журналистского расследования было установлено следующее: на КПП есть документы, регулирующие деятельность, но устаревшие, без внесенных изменений и поправок. Нарушения со стороны сотрудников ГАИ приобрели массовый характер не только в Киеве, но и других городах Украины: Днепропетровске, Севастополе, Виннице, Житомире, Луганске, Борисполе, Мелитополе, Каменец-Подольском.

Резонанс от таких решений приобретает скорее отрицательный характер, чем приносит пользу. В печати и на телевидении все больше появляется материалов о злоупотреблениях служебным положением и сотрудниками ГАИ, и руководителями МВД. Обвинять все СМИ в необъективности неразумно. А возникновение такой информации приводит к неприятию действий силовых структур, непониманию и озлобленности населения. Кроме того, как показывает расследование частных случаев, любая несогласованность в законодательстве дает возможность нечистым на руку сотрудникам этих структур использовать закон для самореализации: обогащения, властного или силового проявления и т. д. Страдает от этого в первую очередь рядовой гражданин. А в целом – власть. Реформы, которые должны быть проведены, обретают в глазах населения перевернутый, искаженный характер. И как результат – уменьшение поддержки и доверия граждан.

Суть проблемы заключается в том, что с 13 февраля вступило в силу постановление Кабинета Министров «Об утверждении Порядка временного задержания и хранения транспортных средств на специальных площадках и стоянках от 17.12.2008 г. № 1102» (далее ПКМ 1102), редакция действует с 10.02.2012 г. В частности, изменения касаются

обнаружения транспортного средства должника, объявленного в розыск. Теперь сотрудникам ГАИ разрешено арестовывать автомобили за долги прямо на дороге. А в розыск автомобиль может попасть теперь из-за любого просроченного штрафа или административного правонарушения. Вот здесь и начинаются нарушения.

На КПП этот документ есть, но в редакции 2008 г., без поправок. Именно его демонстрируют владельцу транспортного средства. При этом либо умышленно, либо специально на человека давят и вынуждают принять милицейскую правду как догму. Представьте себе ситуацию: вам необходимо выехать по срочным делам за пределы города – заболели родные, командировка, отдых. В машине дети, продукты, вещи, компьютер, техника. Вас останавливают и сообщают, что машина в розыске. При этом ссылаются на решение судебного исполнителя месячной давности. Если это рабочий день, можно оставить все на КПП и ехать в исполнительную службу. Там будете решать с исполнителем: по какой причине решение суда, принятое в мае 2012 г., не доведено к сведению в июле, почему в июле отправлено решение об аресте машины в МВД, почему плохо работает почта, почему нет в книге регистрации исходящей корреспонденции около 30 номеров писем, почему лень вносить эти данные в книгу регистрации.

Если же это выходной – вас выгружают, ткнув в старое постановление, машину арестовывают, и при этом на ваши возражения о том, что придётся, видимо, оплачивать и эвакуатор и стоянку, а денег на это просто нет, отвечают: «Надо было вовремя по кредиту платить» (при том что машина не в кредите)?! А главное, чьи интересы защищает сотрудник патрульно-постовой службы: коммерческого банка, жилищной конторы? Понятно, что не его дело разбираться в тонкостях и хитросплетениях государственной судебной системы.

О взыскании платы за доставку и хранение автотранспорта на специальной площадке.

В соответствии с положениями ст. 265-2 Кодекса Украины об административных правонарушениях, по истечении трехдневного срока временного задержания транспортного средства лицо имеет право обратиться за получением временно задержанного транспортного средства. Обращение лица является обязательным для его выполнения независимо от стадии решения дела об административном правонарушении, а плата за подачу такого обращения и возврат лицу временно задержанного транспортного средства взиматься не может.

Однако п. 12 Порядка, утвержденного постановлением КМУ от 17.12.2008 г. № 1102, вопреки закону обязанность оплаты расходов, связанных с транспорти-

ровкой и хранением временно задержанных транспортных средств, возложены на водителей, владельцев (совладельцев). Но это касается автомобилей, задержанных за административные правонарушения.

Там же в части второй написано: «Повернення тимчасово затриманого транспортного засобу боржника, який зберігається на спеціальному майданчику чи стоянці, здійснюється за вимогою державного виконавця». Ни слова об оплате.

Именно это несоответствие и является основным стимулом для нарушения права собственности граждан со стороны сотрудников ГАИ. Работы, связанные с транспортировкой и хранением временно задержанных транспортных средств – это по своей сути платные услуги, предоставляемые принудительно.

Но в соответствии с содержанием Порядка взимания платы за предоставление услуг органами и подразделениями МВД, утвержденного приказом МВД, Минфина и Минэкономки от 05.10.2007 г. № 369/1105/336, платные услуги, указанные в пунктах 8 (Хранение транспортных средств на специальных площадках и стоянках Госавтоинспекции), п. 43 (Доставка, в частности с использованием специальных транспортных средств, задержанных или технически неисправных транспортных средств к месту хранения), не могут предоставляться органами и подразделениями МВД без согласия заказчика. Таким образом, указанные услуги не могут быть принудительными, а, соответственно, за них не может взиматься плата, учитывая нормы ст. 14, 167, 203, 215, 216, 231, 267, 901, 903 Гражданского кодекса Украины.

Что же касается стоимости услуг по доставке и хранению временно задержанных транспортных средств, то в случае согласия заказчика на оказание таких услуг они определены размерами платы за предоставление услуг органами и подразделениями МВД и утверждены тем же приказом, а именно:

за хранение одного транспортного средства:

- за первые сутки – 10,0 грн;
- каждые последующие сутки – 18,0 грн.

Доставка, в частности с использованием специальных транспортных средств, одного задержанного или технически неисправного транспортного средства к месту хранения (за 1 км) должна стоить 10,0 грн.

Кроме того, указанное Постановление КМ (1102), в частности п. 2, был дополнен словами: «Дозволити підрозділам Державної автомобільної інспекції для доставляння та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів укладати договори з державними підприємствами, які

належать до сфери управління Міністерства внутрішніх справ. У разі потреби зазначені державні підприємства залучають на конкурсних засадах підприємства, установи та організації недержавної форми власності для надання окремих видів таких послуг». Обратите внимание – цены не оговариваются. На самом деле все выглядит по-другому, и фраза «у разі потреби» приобретает коррупционный характер.

Примером тому может служить обстоятельство дела, связанного со стоянкой по адресу: Железнодорожное шоссе, 9, которая была оформлена на некое ТОВ «АУРИК». После шумных скандалов в прессе ее закрыли. Однако ситуация с точностью брата-близнеца повторяется со стоянкой на ул. Бальзака, 16. Обращает внимание, что все стоянки располагаются в Деснянском районе: и на Железнодорожном шоссе, и по ул. Бальзака.

В 2011 г. в прессе и на телевидении появилась информация о том, что как у охранников, так и штрафплощадки, нет абсолютно никаких документов. Как сообщало интернет-издание «Дорожный патруль»: «Фактически ГАИ Киева наняла непонятно каких людей, незаконно удерживающих автомобили, которые загоняют инспекторы по выдуманному и необоснованному причинам с целью последующего вымогательства средств за возврат машины. Во время разговора «управляющий» обмолвился, что данная стоянка принадлежит ДП «Розвиток» – это частная компания ГУВД г. Киева, которая занимается нелегальными финансовыми махинациями». «Дорожному контролю» удалось записать телефонный разговор представителя стоянки, который говорил следующее: «Сейчас за ночь минимум 20 машин привозят. 80 умножаем на 150 – это 12 тыс. грн и это очень хорошо... А мы планируем догнать в три раза больше».

Сегодня машины отправляют на несколько стоянок. Мы провели расследование на ул. Бальзака, 16. За несколько месяцев она сменила по документам владельцев два раза: первое название было ТОВ «Паритет», сейчас компания называется «Приватконтинент». Без предварительной оплаты машину забрать с этой стоянки невозможно. Документов у сотрудников стоянки нет.

Теперь по процедуре. Важно, что после ареста автомобиля водитель эвакуатора четко оговаривает вопрос о том, какую копию он увозит. И почему он увозит первый лист, почему он не остается в делопроизводстве ГАИ – непонятно.

О платеже. В нашем расследовании машину на штрафплощадку забрали в выходной день – воскресенье. Весь понедельник мы про-

вели вместе с водителем. Прежде всего, получили копию Постановления о снятии с розыска автомобиля. Вместе с этим документом водителю выдали «Требование государственного исполнителя», в котором было написано: «Вернуть бесплатно собственнику... транспортное средство ...». И чуть ниже предупреждение: «В соответствии со статьей 5 Закона Украины “Про виконавче впровадження” требования государственного исполнителя являются обязательными для всех органов, организаций, должностных лиц, граждан и юридических лиц на территории Украины. Государственному исполнителю в установленный им срок должны быть предоставлены бесплатно документы или их копии, необходимые для осуществления его полномочий. Невыполнение законных требований государственного исполнителя влечет за собой ответственность в соответствии с Законом Украины.

Мы проверили через несколько дней – никаких документов судебному исполнителю по этому автомобилю не прислали. Хотя согласно ПКМ 1102 инспектор ГАИ после задержания автомобиля должника обязан уведомить госисполнителя в течение трех дней. Правда, каким образом он это делает, в постановлении не указано. И это еще одна лазейка для злоупотреблений.

Во время получения копий документов в исполнительской службе мы проверили по книге исходящей документации дату направления оригиналов в МВД по адресу: ул. Б. Хмельницкого, 54. Письмо было действительно отправлено.

Взяв в руки копии, мы поехали по этому адресу. Дежурный выдал водителю расписку, свидетельствующую о том, что постановление ГИС и требование о бесплатном возврате получено. С этими расписками и протоколом нас отправили на ул. Семьи Сосниных, где в нашем экземпляре копии протокола ареста дежурный сделал отметку. И забрал у водителя все документы. На вопрос водителя, нужно ли будет платить деньги за неоправданный арест, дежурный ответил: «У вас же написано бесплатно».

Но обычно работники ГАИ игнорируют вышеупомянутые положения и стремятся любой ценой доставить транспортное средство на частную штрафплощадку ради выполнения плана. А водители в подавляющем большинстве случаев не оказывают этому должного противодействия и в результате становятся жертвами «развода», поскольку для возврата незаконно задержанного автомобиля у них так же незаконно требуют совершенно непомерные деньги.

Далее путь расследования привел нас на ул. Бальзака, 16. Обычно стоянка имеет некие знаки принадлежности к той или иной компании: фамилию владельца, регистрационные данные и т. д. На этой стоянке есть лишь забор, калитка с воротами и звонок. Владельцев машин приходит много. Запускают по одному. На калитке объявление: выдача авто осуществляется после оплаты. Размер оплаты указан следующий: услуги эвакуатора 798 грн, день стоянки – 150 грн. Расчетный час 12-00, затем наступает очередной платеж размером в 150 грн.

Входим с водителем на территорию. У нас забирают наш экземпляр протокола с отметкой дежурного с ул. С. Сосниных. Итак, у «стоянщиков» на руках оказываются уже два протокола из трех. У нас на руках ничего. Мы демонстрируем требование судебного исполнителя о безоплатном возвращении авто. В ответ сыпется брань на исполнительную службу и предупреждение о том, что авто не выдадут без оплаты. Некий господин Шевченко на диктофон повторяет нам требование об оплате. В руки нам дают счет, в котором указана сумма (798 грн + 300 грн) и огрызок бумаги, на котором написаны реквизиты для произведения оплаты. Счет изымает банк. По результату оплаты мы получаем квитанцию. И, внимание, там написано:

- Назначение первого платежа (798 грн) – «За послуги перевезення транспортного засобу від.....» (указаны Ф. И. О. водителя). Оказывается, эту услугу заказал он сам.

- Назначение второго платежа (300 грн) – «За послуги щодо зберігання ТР» от водителя. Опять САМ заказал услугу!

- Назначение третьего и четвертого платежей (125 грн + 17 грн) – «Комісія за переказ готівки без відкриття рахунку на користь отримувача згідно з тарифами банку. Без ПДВ».

Итого из кармана водителя выплачено 1223 грн!

Место и реквизиты нашего платежа: получатель – ТОВ «Приватконтинент», код получателя – 36602223, все платежи осуществляются только в одном отделении АТ «Райффайзен Банк Аваль» – Деснянское отделение № 4, идентификационный код 14305909.

Еще один аспект, который требует рассмотрения – невозможность выполнения своих обязательств по договорам страхования. Так, по словам ведущего страхового брокера, в последнее время деятельность штрафплощадок, на которых размещаются арестованные автомобили, стала привлекать внимание общественности не только из-за непомерных тарифов, но и за их криминальный характер. Страховым брокерам приходится иметь дело со страхованием машин и урегулиру-

рованием убытков при наступлении страховых событий. В некоторых случаях нарядом ГАИ приходится размещать поврежденные машины после оформления ДТП на штрафплощадках. Иногда машины простаивают на них месяцами, и собственникам машин приходится платить большие деньги. Например, одна из лизинговых компаний заплатила за нахождение на штрафплощадке по 91 грн в сутки, и за 46 дней набежала кругленькая сумма 4,186 грн. Получается хороший бизнес. Машина стоит, а денежки текут. Только куда и в чей карман? Кто разрабатывал такие тарифы?

Как сообщил брокер, «сейчас мы имеем случай с одним клиентом, машина которого находится на штрафплощадке уже более восьми месяцев в связи с открытием уголовного дела. Но по данному уголовному делу практически ничего не сделано. Удалось добиться разрешение на осмотр машины экспертом для оценки стоимости ущерба с целью выплаты возмещения клиенту страховой компанией».

Проблема со штрафплощадками ГАИ усугубляется еще и тем, что появились фантомные места, куда вроде бы отвозят машины после ДТП, но они исчезают через некоторое время. Недавно к нам обратился наш клиент, которому должны были компенсировать ущерб за счет изъятия у виновника машины и ее продажи для погашения задолженности. Но когда судебные исполнители прибыли на указанную в документах стоянку, то оказалось, что не существует такого заведения вообще и тем более, указанной в судебных документах машины».

Аналогичные ситуации произошли и с другими страховыми компаниями. Страхование ОСАГО является социальным видом, обязательным для всех водителей. Сегодня в Украине насчитывается около 10 млн транспортных средств, а застраховано по данным МТСБУ всего чуть более 1 млн. Это простая арифметика, которая говорит о том, что на каждые 10 авто, всего один водитель застраховал ответственность. Страхование – это стратегическая отрасль. Невыполнение обязательств со стороны страховщиков, связанное с недобросовестным исполнением обязательств со стороны ГАИ, может повлечь усугубление кризиса в этой отрасли, создает отрицательное отношение к процессам страхования и недоверие у населения.

В завершение следует заметить, что системные нарушения права собственности граждан, связанные с незаконным задержание транспортных средств путем доставки на специальные площадки, противоправное взыскание средств за предоставление

таких принудительных услуг, будут иметь место до тех пор, пока подзаконные акты, регламентирующие деятельность ГАИ, не будут приведены в соответствие с законами и Конституцией Украины.

По словам президента ICCUkraine В. Щелкунова на пресс конференции национального форума «Инновации. Эффективность. Конкурентоспособность», прошедшего 7 сентября, «основной проблемой для нашей страны является коррупция не в верхних эшелонах власти, а в средних. И до тех пор, пока клерки будут заниматься махинациями, никакие решения не будут реализованы».

Отдельно следует отметить, что в Украине признается и действует принцип верховенства права (ст. 8 Конституции Украины), в соответствие с которым человек, его права и свободы признаются высшими ценностями и определяют содержание и направленность деятельности государства.

Поэтому при принятии решения о временном задержании транспортного средства или доставке его для хранения на специальную площадку (стоянку), работник Госавтоинспекции должен исходить из того, что осуществление властных управленческих функций предполагает не только формальное, буквальное соблюдение требований законодательства, а и учета принципа верховенства права, в частности, принципа пропорциональности, как его составляющей.

Так, согласно ст. 41 Конституции Украины никто не может быть противоправно лишен права собственности. Согласно ст. 319 Гражданского кодекса Украины собственник владеет, пользуется, распоряжается своим имуществом по собственному усмотрению. Деятельность собственника может быть ограничена или прекращена лишь в случаях и в порядке, установленных законом. Следовательно, вмешательство со стороны должностных лиц государства в реализации конституционных прав собственника должно быть пропорциональным степени общественной угрозы совершенного правонарушения.

Для показательного примера можно вспомнить, что в решении по делу «Спорронг и Лоннрот против Швеции (Sportrongand Lonnroth v. Sweden)» Европейский Суд сформулировал такой важный принцип пропорциональности вмешательства государства в частные отношения: «... Суд должен определить, было ли соблюдено справедливое равновесие между требованиями интересов общества и необходимыми условиями защиты основных прав личности ...».

В свою очередь решение, которое является неадекватным степени общественной угрозы от правонарушения, противоречит принципу верховенства права, а, следовательно, и Конституции Украины.

Конституция Украины и Кодекс административного судопроизводства Украины устанавливают, что в случае нарушения прав, свобод и интересов физических и юридических лиц, лицо за их защитой вправе обратиться в суд. Рядовой гражданин знает о верховенстве права, но искренне в него не верит.

При этом, согласно ч. 3 ст. 2 Кодекса административного судопроизводства Украины, суд при проверке действий или бездействия субъектов властных полномочий проверяет, приняты они:

- на основании, в пределах полномочий и способом, предусмотренными Конституцией и законами Украины;
- с использованием полномочия с целью, с которой это полномочие предоставлено;
- обосновано, беспристрастно, добросовестно и разумно, с соблюдением принципа равенства перед законом;
- пропорционально, в частности с соблюдением необходимого баланса между любыми неблагоприятными последствиями для прав, свобод и интересов лица и целями, на достижение которых направлено это решение.

Следовательно, при реализации работниками Госавтоинспекции своих полномочий должны быть учтены приведенные критерии законности и обоснованности решения.

О. Кривецький, голов. ред.

В Україні можуть заборонити деякі мультиплікаційні фільми

Останнім часом увесь інтернет-простір «збурили» повідомлення, у яких лунають заклики до заборони мультиків, що начебто негативно впливають на свідомість підростаючого покоління. Нацкомісія із захисту суспільної моралі проведе окреме засідання, на якому буде порушено питання про шкідливість популярних мультфільмів для українських дітлахів. Як повідомляє прес-служба комісії, таке рішення прийняв її голова Василь Костицький. «На окремому засіданні ми будемо розглядати питання інформаційної безпеки дітей.

Зараз ми це питання лише починаємо досліджувати: будемо звертатися до науково-дослідних інститутів і до батьківської громадськості», – заявив голова Нацкомісії. Підставою для такого рішення стала брошура «Мультфільми. Загроза для наших дітей» з дослідженнями маловідомої релігійної організації, розміщена на сайті «Сім'я під покровом Богородиці». Члени цієї організації переконані, що проаналізовані ними анімаційні твори несуть реальну загрозу для психіки наших дітей. Також комісія виклала посилання на «результати дослідження», в яких докладно обґрунтовується «шкода» мультфільмів. «Його автори звертаються до Президента України, депутатів Верховної Ради України, Національної експертної комісії України з питань захисту суспільної моралі, Державного комітету з питань телебачення і радіомовлення з проханням негайно заборонити спеціальні мультиплікаційні проекти в Україні», – повідомляє комісія.

Саме дослідження, про яке йдеться в повідомленні, на 56 сторінках роз'яснює шкідливість мультфільмів для дітей і доходить дуже цікавих висновків. Так, на думку авторів документа (до речі, прізвища дослідників не вказані), мультсеріал «Телепузіки» потрібно заборонити через те, що начебто призводить до створення «людини-дебіла, яка буде сидіти біля екрану з відкритим ротом і ковтати будь-яку інформацію». Також цей мультфільм «порушує статеву ідентифікацію дітей, формує в них психологію невдах». Мультфільм «Губка Боб» «сприяє отупінню дітей, показує їм позитивного героя-гомосексуаліста». А відомий російський мультфільм «Маша і Ведмідь» є «прикладом прояву садизму, де жертва (Ведмідь) перебуває під впливом садиста (Маші – дитини ювенальної юстиції)». Інші герої – «Покемони» – кишенькові монстри, у «Шреку» скалічується жінка, а «Лунтік» позбавлений статі і сім'ї та ще й схожий на язичницького божка і так далі. Також у документі висувуються серйозні претензії до «Симпсонів», «Футурами», «Грифіна», «Південного парку» і навіть до мультфільмів Уолта Діснея, які, на думку авторів дослідження, є «порнографією», оскільки нібито викликають у хлопчиків ті ж почуття, які порно викликає у дорослих чоловіків. Найбільш небезпечним вони вважають японське аніме. Практично до всіх мультфільмів автори документа висловлюють претензії з приводу нібито «пропаганди збочень». Також стверджується, що всі вони – це спецпроекти, спрямовані на руйнування сім'ї, пропаганду насилля, наркоманії тощо, а діти, які їх дивляться, зростають розумово відсталими. За словами психолога І. Медведевої, яку цитують у брошурі, 3-5-річні

діти після перегляду таких мультфільмів «кривляються за присутності малознайомих дорослих, дражняться, голосно регочуть, демонстративно повторюючи різні безглуздя», і насправді все це – «експеримент над дітьми, у результаті якого з дітей та молоді сплановано формують злочинців та збоченців». Наприкінці документу лунає заклик «очистити Україну від небезпечних мультфільмів».

Як повідомила прес-служба комісії, невдовзі буде організовано проведення окремого незалежного дослідження проблеми поганого впливу ТБ на дітей. Утім, щоб до цього незалежного дослідження залучити членів науково-дослідних інститутів, батьківських, жіночих, педагогічних і громадських організацій та разом комплексно розглянути питання інформаційної безпеки дітей, потрібно щонайменше два місяці.

Однак, треба відзначити, що не всі батьки поділяють точку зору вищезгаданої релігійної організації на названу продукцію. «Практично в кожному мультфільмі можна знайти негатив. На прикладі негативних образів якраз і вчать дітей, чого не потрібно робити, на кого не можна бути схожими. Інша справа, що паралельно обов'язково мають підтримуватися належне спілкування у сім'ї та відповідна система цінностей у батьків.

Просто заборона певних анімаційних фільмів – до того ж, не найгірших – не вирішить проблеми відсутності якісного дитячого сегменту на телебаченні. Адже не заборонами формується система моральних цінностей і світосприйняття. На цю тему висловилося чимало експертів, своєю думкою поділилися і шкільні вчителі. Т. Мовчан – вчителька з 25-річним досвідом, класний керівник борівської школи на Київщині: «Мене дивує навіть сама ідея заборонити перегляд улюблених мультиків для дітей. Взяти хоча б російський серіал «Маша та Ведмідь», що набув популярності на теренах колишнього Радянського Союзу, зокрема й в Україні, і який останнім часом критикують деякі недалекозорі «активісти». Що поганого у стосунках головних персонажів цього мультика? Маша – звичайна дівчинка, якій притаманні усі риси дитини її віку. От якби вона нецензурно висловлювалась чи поводи́ла себе аморально та неадекватно, тоді, ясна річ, можна було б казати про ганебний вплив на дітей, а так мені стає незрозумілою сама думка щодо заборони подібних мультиків, що її плекають деякі чиновники. Хай згадають своє дитинство, чи були вони самі слухняними дитинками? Ті, хто зараз хочуть заборонити відомі у світі мультфільми, нехай пригадають, на якій анімації вони самі виховувалися».

Цікавою є думка телевізійних ведучих щодо питання, чи вбачають вони загрозу для дітей у мультфільмах, які планує оцінювати «моральна» комісія?

С. Вітвіцька, ведуча «ТСН. Особливе» на «1+1»:

«Будь-які заборони насправді викликають у людей додатковий інтерес, тобто спрацьовують як реклама. Від такої заборони виграють тільки “пірати”. Люди все одно дивитимуться відомі у всьому світі мультфільми на CD чи в Інтернеті. ...Узагалі ці мультфільми, як на мене, відображають реальне життя...»

І. Ольховська, ведуча програми «Кінофайли» на «2+2»:

«Сьогодні мультики вчать дітей пізнавати світ, любити навколишнє середовище. Якщо найвідоміші у світі мультфільми заборонити, то що дивитися нашим дітям? Приймати рішення бездумно з цього питання не можна.

Надана тема набула широкого розголосу в ЗМІ, насамперед через те, що після заборони десятків відомих світових мультфільмів українським дітям узагалі нічого буде дивитися на телебаченні. Нині склалася ситуація, коли старі радянські мультфільми сучасним дітям уже нецікаві, а інколи – й відверто незрозумілі. До того ж, а чи є в нас, власне, українська альтернатива цьому продукту? Можна згадати анімаційний фільм «Моя країна – Україна» С. Ковалю та С. Лірника, але його, на жаль, нечасто побачиш на телеекранах, та й одного анімаційного фільму недостатньо...

О. Ткаченко, генеральний директор телеканалу «1+1», так оцінив ініціативу Національної експертної комісії з питань захисту суспільної моралі перевірити моральний бік мультфільмів «Губка Боб», «Лунтік», «Маша і Ведмідь» тощо:

«Я дуже здивований таким підходом, тому що комісія звернула увагу на якийсь невеликий сайт, із дослідження якого робиться подія в межах усєї країни. На мій погляд, дискусія щодо дитячого виховання не може перетворюватись у гоніння мультфільмів. Це абсурд. Із таким підходом ми далеко не просунемося. Питання виховання дітей сьогодні – одне з найбільш важливих для країни. Утім, воно достатньо делікатне. Його не можна вирішувати поспіхом і на такому рівні обговорення. Ми ці мультики показуватимемо, як і стрічки Уолта Діснея.

Брошуру з дослідженням розміщено на сайті Української православної Греко-католицької церкви, яка є незареєстрованою, офіційно не визнаною релігійною організацією в Україні, що виділилась із Української Греко-католицької церкви у 2008–2009 рр. Її засновником був

А. Догнал, і УПГКЦ більш відома, як «група Догнала», «догналівці», «секта Догнала». Проте публікація брошури скоріш за все стала відлунням російської законодавчої ініціативи, за якої дітям заборонили дивитися популярний мультиплікаційний серіал «Ну, постривай!», що потрапив у категорію фільмів «18 +» і став «жертвою» Закону «Про захист дітей від інформації, що завдає шкоди їх здоров'ю та розвитку». На екрані телевізора його можна буде показувати не раніше 23 години з 1 вересня. Про це заявила керівник студії дитячих та юнацьких програм ВДТРК Т. Ціварева. Вона зазначила, що з початку осені на телебаченні рекомендовано не демонструвати сцени насильства. «Про смерть у принципі говорити дозволено, але натуралістично показувати її не можна. Головне також, щоб не було ніяких жаклих, кривавих сцен», – пояснила Т. Ціварева.

Та може нам уже досить копіювати «російські звички» щодо заборони на будь-що? Може українцям самим краще зважити всі «за» та «проти», перш ніж приймати поспішні рішення відносно дитячих мультиків. Але якщо це все ж таки станеться, і буде накладено табу на іноземну анімацію в Україні, чи зможуть класичні українські мультики стати гідною альтернативою.

Насамперед, мабуть, варто звернутися до спеціалістів з питань дитячої психології. Психологи Інституту сучасного дитинства, дійсно, стверджують, що не всі мультфільми корисні і містять важливі для дитини переживання і образи. Багато сучасних мультиків, що транслюються по телевізору, можуть погано вплинути на розвиток дитини, сформувати в неї схильність до агресії, залежностей і навіть зафіксовано випадки, коли мультики призводили до психічних розладів. Фахівці вважають, що дітям після трьох років краще дозволяти дивитися мультфільми вибірково і у строго визначений час.

Треба зазначити, що всі – і прихильники, і противники мультків – сходяться на одному: сучасні мультфільми далеко вже не дитячі, а лише використовують як інструмент дитячу форму подачі дорослих тем. Напередодні парламентських виборів анімаційні агітки стають одним із дієвих механізмів, плацдармом для політичних інтриг. Згадаємо, наприклад, агітаційний мультфільм до президентських виборів у Росії про В. Путіна, у якому його зображено в різних іпостасях, при цьому звучить пісня про В. Путіна на мотив старої популярної пісеньки «Тато може все, що завгодно». Цей мультфільм цікавий і українським користувачам мережі Інтернет, оскільки в анімаційному відео використовується персонаж, який зовні дуже нагадує В. Януковича.

З цього приводу буде не зайвим відзначити, що агітаційні анімаційні матеріали, якими б популярними і смішними вони не були, все-таки не повинні переступати меж коректності та поваги до лідерів будь-якої країни, будь-якої партії та не принижувати гідності будь-якої людини. Подібну рекламну продукцію, до речі, дивляться наші діти, тож не важко здогадатися, який вплив матиме вона на їх свідомість та світосприйняття.

Багато хто вважає, що мультфільми обов'язково мають бути повчальними та корисними для дітей, як от, наприклад, мультфільм-казка «Місто мрії» Державної податкової служби України про сенс податків, адресований школярам молодших класів, або соціальні анімаційні відеоролики «Вмикай увагу! Ти на дорозі!», «Безпека – це просто! Пристєбни ремєні безпеки!» і «Життя – не гра! Залиш ігри дітям» в рамках реалізації стратегії з підвищення рівня безпеки дорожнього руху в Україні з ініціативи МВС України, які плануються транслювати в ефірі українських телекомпаній, на мультимедійних екранах та у громадському транспорті. Проте треба рахуватися з тим, що дитина бажає сміятися, і до того ж не там, де її примушують і не з того героя, на якого їй вкажуть. Дитина сама має визначити, що в мультику є добрим, що смішним, а що повчальним! І тут провідною має бути роль батьків, які вчасно, компетентно повинні допомогти в цьому своїй дитині, але не шляхом заборони, а методом спільного аналізу дій та вчинків анімаційних персонажів.

На тих же таки просторах інтернету неодноразово було висловлено думку, що якесь табу, як з боку держави, так і з боку батьків на мультфільми не матиме жодного результату, якщо самі батьки не почнуть контролювати те, що дивляться їхні діти.

ЩОДЕННИК БЛОГЕРА

Блог на сайті «ubr.ua»

Про автора: А. Авторгов, адвокат, канд. юрид. наук, партнер спеціалізованої юридичної фірми «Агентство з питань боргів та банкрутства»

В деяких ЗМІ була поширена інформація про те, що справи по кредитним спорам знову будуть розглядатися третейськими судами. Зокрема, мова йде про те, що третейські суди вправі розглядати спір, у разі, якщо кредитний договір було укладено до 31.03.2009 р.

Підставою для такого висновку стала Постанова Вищого господарського суду України від 6 червня 2012 р. ухвалена у справі № 5023/2442/11.

У зазначеній постанові ВГСУ, зокрема, вказав, що Прикінцеві та перехідні положення Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності третейських судів та виконання рішень третейських судів» (1076-VI), який було прийнято 05.03.2009 р., та який набрав чинності 31.03.2009 р., не містять застережень щодо надання йому в цілому або окремим його положенням зворотної сили в часі, а тому обмеження щодо підвідомчості справ третейському суду у спорах щодо нерухомого майна застосовується лише до правовідносин, що виникли після набрання чинності цим Законом.

Значене рішення може мати певні наслідки винятково по відношенню до юридичних осіб – позичальників, виходячи з такого:

Конституційний Суд України у своєму Рішенні по справі від 10.11.2011 р. (справа про захист прав споживачів кредитних послуг), вказав, що дія Закону України «Про захист прав споживачів» поширюється на правовідносини між кредитором та позичальником (споживачем) за договором про надання споживчого кредиту, що виникають як під час укладення, так і виконання такого договору.

Закон України 2983-VI від 03.02.2011 р. «Про внесення зміни до ст. 6 Закону України “Про третейські суди” щодо підвідомчості справ у сфері захисту прав споживачів третейським судам», який фактично заборонив третейським судам розгляд справ, де стороною є споживач – фізична особа, містить у Прикінцевих та перехідних положеннях норму про те, що після набрання ним чинності третейські суди припиняють розгляд справ у спорах щодо захисту прав споживачів, у тому числі споживачів послуг банку (кредитної спілки), навіть тих, розгляд яких було розпочато до дня набрання чинності цим Законом.

Таким чином на сьогодні розгляд третейським судом справ, у яких однією із сторін є споживач, прямо заборонено законом, а тому кредитні спори фізичних осіб з банківськими установами розглядалися та будуть розглядатися винятково в судах загальної юрисдикції, а не в третейських судах (*Правдиво про «повернення» третейських судів // ubr.ua (<http://blog.ubr.ua/pravo/pravdivo-pro-povernennia-treteiskih-sudv-3081>). – 2012. – 4.09).*

Блог на сайті «ubr.ua»

Про автора: Р. Демчик, громадський діяч, бізнесмен, публіцист

Сподівання на стабільність норм податкового законодавства, пов'язані з прийняттям Податкового кодексу (ПК), виявилися марними. Після півтора року майже безперервних правок документа, влада знову готує чергову податкову реформу.

Схоже, що сподівання на стабільність норм податкового законодавства, пов'язані з прийняттям Податкового кодексу, виявилися марними. Після півтора року майже безперервних правок документа, влада знову готує чергову податкову реформу. 9 серпня Президент підписав закон (№ 5083), який, судячи з назви, мав на меті інтегрувати в Податковий кодекс норми закону про податкову службу та змінити її функції у зв'язку з проведенням адмінреформи в Україні. Однак зміни вийшли значно ширшими. Крім передачі права видання нормативно-правових актів від податкової до Мінфіну документ змінює порядок адміністрування податку на прибуток, ПДВ та модифікує спрощену систему оподаткування. Зокрема, з 1 січня 2013 р. підприємствам з річним доходом не більше 10 млн грн (а також новоствореним компаніям) дозволено декларувати та сплачувати податок на прибуток лише раз на рік. Усім іншим платникам доведеться робити щомісячні авансові платежі. Хоча сама ідея сплати податку на прибуток іще до виникнення такого прибутку виглядає абсурдно, деяке послаблення у звітності хоча б для частини підприємств здається нормою прогресивною. Крім того, однією з умов автоматичного відшкодування ПДВ для великих платників має бути їхня беззбиткова діяльність. Для спрощенців ввели п'яту та шосту групи (для фізичних та юридичних осіб відповідно) платників єдиного податку з максимальним оборотом у 20 млн грн. Однак запропоновані ставки податку (7 % доходу плюс ПДВ чи 10 % без нього) виявилися такими, що в багатьох ситуаціях при однакових оборотах спрощенець заплатить більше, ніж підприємство, що працює на звичайній системі. Та цього уряду виявилось замало і ДПС та Мінфін запропонували Концепцію зміни податкової системи. Вона передбачає зниження ставки ПДВ до 7–12 % та Єдиного соціального внеску із 32,6–49,7 % до 18,6 %. Компенсувати майже 170 млрд грн втрати бюджетних надходжень фіскалі пропонують за рахунок детінізації економіки та майже повної ліквідації податкових

пільг (у тому числі для спрощенців). Однак ліквідація пільг мало узгоджується з нинішніми діями влади. 31 липня та 15 серпня Президент підписав закони, які надають IT-компаніям пільги з податку на прибуток та сплаті ПДВ (№ 5091), а також розширюють застосування пільг з податку на прибуток для готелів (№ 5180). А 30 липня на позачерговій сесії парламенту було прийнято за основу три урядові законопроекти (№ 11026-11028), які мають стимулювати залучення інвестицій у пріоритетні галузі економіки. Звісно, за рахунок звільнення на п'ять років від податку на прибуток компаній, які будуть зайняті реалізацією інвест-проектів. Вони зможуть не платити імпорتنі мита та ПДВ під час ввезення обладнання та отримати деякі інші пільги. Досвід такої державної підтримки в незалежній Україні показує, що пільги ще нікому не допомогли. Ні авіабудівній чи автомобільній галузям, ані підприємствам легкої промисловості чи представникам книговидавничої справи не вдалося досягти значного розвитку та підвищити рівень конкурентоспроможності. Тому і цього разу у виграші залишаться ті, хто зуміє отримати пільги. Усі ж інші підприємці, яких влада намагається підкупити передвиборними обіцянками зниження податків, ці пільги оплатять із власної кишені (*З надією на пільги // ubr.ua (<http://blog.ubr.ua/finansy/z-nadu-na-plgi-3243>). – 2012. – 6.09*).

Блог на сайті «ubr.ua»

Про автора: В. Нечипоренко, співвласник і CEO компанії Ekipazh-service.com.ua

Как Вам новшество очередного парламентского законопроекта о том, что пакет мобильных операторов нельзя будет купить без регистрации персональных данных? У многих это вызывает негодование.

Конечно, с точки зрения гражданских свобод такое введение не очень радует – теперь при желании правоохранители будут иметь возможность идентифицировать разговор каждого, а осознание этого – не очень приятно. Тем более, с такой несовершенной правоохранительной системой, где факты и доказательства часто перекручиваются с учетом интересов влиятельных лиц. К тому же, если это в целях борьбы с преступностью, то такой шаг – сам по себе эффекта может и не возыметь. В странах, где такая система была введена, рынок поддельных паспортов сразу увеличился. А значит – нужно предусматривать дополнительные меры, чтобы поддельный паспорт нельзя было использовать.

Но давайте посмотрим с другой стороны, если данное новшество действительно поможет правоохранительным органам в их работе, тогда это только историческая необходимость. Ведь такие страны, как Израиль, Германия, Россия и др. уже опробовали эту законодательную норму и не отказались от нее.

С точки зрения бизнеса, это тоже позитивное введение (если, конечно, персональная информация будет доступна) – ведь оно позволит идентифицировать злостных клиентов, недобросовестных конкурентов и прочих недоброжелателей. А это оградит секретаря или колл-центр в компании от ненужных звонков, которые отбирают часто немало времени, нервов, а иногда и денег (*Номер мобильного на контроле // ubr.ua (<http://blog.ubr.ua/politika/nomer-mobilnogo-na-kontrolе>)-3256*). – 2012. – 6.09).

Блог на сайті «ubr.ua»

Про автора: В. Хабібуллін, адвокат, правозахисник, громадський діяч, політик

Рішення Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Київської області від 30.08.2012 р. не надає права визначати квоту представництва адвокатів у регіональній конференції (1 від 30) і є незаконними.

Війна за владу в адвокатурі розпочалася...

БРАВО Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури!

Рішення Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Київської області від 30.08.2012 р. не надає права визначати квоту представництва адвокатів у регіональній конференції (1 від 30) і є незаконними...

На кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури відповідного регіону покладається лише організаційно-технічне забезпечення проведення конференції. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» не визначає квоти представництва адвокатів для участі в установчій конференції адвокатів регіону.

З урахуванням вказаних обставин та з огляду на імперативні приписи наведених правових норм, Вища кваліфікаційна комісія адвокатури приходиться до висновку про те, що зі змісту чинного Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» не можна встановити, якою має бути квота представництва адвокатів для участі в установчій конференції адвокатів регіону. Орган адвокатського самовряду-

вання, на який покладено повноваження визначати ці квоти, поки що не створений.

Такий висновок впливає з того, що чинний Закон України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність» не містить повноважень кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури з питань визначення квоти представництва.

Отже, жоден із зазначених нормативних документів також не надає кваліфікаційно-дисциплінарній комісії адвокатури права визначати квоту представництва адвокатів у регіональній конференції. Таким чином, рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, якими встановлюється квота представництва, не відповідають вимогам закону, тобто є незаконними.

Разом з тим, оскаржуваним рішенням фактично звужено зміст права адвоката брати участь в адвокатському самоврядуванні, право обирати та бути обраним до органів адвокатського самоврядування, оскільки прийнятим рішенням (щодо встановлення квоти) ... області протиправно усуваються від можливості формувати особисто органи адвокатського самоврядування.

Зазначене дає підстави для висновку Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури про те, що відсутність у законі (нормативно-правовому акті) певної норми (положення), що уповноважує (наділяє правом) особу діяти певним визначеним чином, відповідний суб'єкт суспільних відносин не має право на власний вільний розсуд з порушенням прав та прямих приписів норми права чинити відповідні дії (приймати рішення, встановлювати правила, зобов'язувати інших осіб до певної поведінки тощо), оскільки в силу вказаних приписів він зобов'язаний утриматись від таких дій. При цьому вихід за межі приписів закону (повноважень, прав, дозволів тощо) не породжує жодних правових (юридичних) наслідків, окрім юридичної відповідальності особи, оскільки в такому випадку вихід особи за межі наділених повноважень не спричиняє виникнення, зміну, припинення певних правовідносин.

Скасувати рішення ... обласної кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури від ... серпня 2012 р. В частині затвердження Порядку скликання та проведення установчої конференції адвокатів ... області.

Опублікувати рішення в засобах масової інформації та розмістити на офіційному сайті Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури.

Секретарю Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури про прийняте рішення повідомити скаржників, ... обласну кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури та направити рішення в усі

регіональні кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури (*Війна за владу в адвокатурі розпочалася...// ubr.ua (<http://blog.ubr.ua/pravo/vina-za-vladu-v-advokatur-rozpochalasia-3349>). – 2012. – 14.09*).

Блог на сайті «ubr.ua»

Про автора: А. Авторгов, адвокат, канд. юрид. наук, партнер спеціалізованої юридичної фірми «Агентство з питань боргів та банкрутства»

Встановивши в договорах комісію, наприклад, за надання кредиту, кредитодавець жодних послуг споживачу-позичальнику не надає.

На сайті ВСУ 12.09.2012 р. було опубліковано інформацію про те, що Верховний Суд України на засіданні Судової палати в цивільних справах 12 вересня 2012 р. розглянув справу № 3-80 цс12, предметом якої був спір про визнання частково недійсним кредитного договору у зв'язку з тим, що деякі його пункти є несправедливими й такими, що не відповідають вимогам ст. 11, 18 Закону України «Про захист прав споживачів», ст. 6 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», оскільки плата за обслуговування кредиту є змінною величиною, яка розраховується за формулою.

Під час розгляду цієї справи Верховний Суд України зробив правовий висновок, згідно з яким за положеннями ч. 5 ст. 11, ст. 18 Закону України «Про захист прав споживачів» до договорів із споживачами про надання споживчого кредиту застосовуються положення цього Закону про несправедливі умови в договорах, зокрема положення, згідно з якими передбачаються зміни в будь-яких витратах за договором, крім відсоткової ставки.

Аналіз указаних норм дав ВСУ підстави для висновку, що несправедливими є положення договору про споживчий кредит, які містять умови про зміни у витратах, зокрема, за обслуговування кредиту та за дострокове погашення кредиту, якщо вони визначені формулою зі змінними величинами, і це є підставою для визнання таких положень недійсними.

Мені особисто видається дивним, що ВСУ зовсім не зацікавила сама правова природа цих «витрат», які банки називають «комісіями».

Так, при укладанні кредитних договорів, які фактично є договорами приєднання, банки в договорах нав'язують споживачу так звані

різноманітні «комісії». Це можуть бути комісії за видачу кредиту, комісії за видачу готівкових коштів, обслуговування кредиту, управління кредитом, дострокове погашення кредиту тощо.

Стаття 1011 ЦК України тлумачить термін «комісія» як договір, за яким одна сторона (комісіонер) зобов'язується за дорученням другої сторони (комітента) за плату вчинити один або кілька правочинів від свого імені, але за рахунок комітента.

Проте при укладанні кредитного договору жодних доручень, за плату, вчиняти будь-які правочини від імені банку та за рахунок споживача позичальник банку в даному випадку не дає. Окремий договір комісії між позичальником та банком не укладається.

Вказані комісії не можна вважати і витратами позичальника за оформлення договору, оскільки такі витрати, як правило, передбачаються окремим пунктом кредитного договору.

Встановивши в договорах комісію, наприклад, за надання кредиту, за управління кредитом та за видачу готівкових коштів, комісію за дострокове погашення кредиту, кредитодавець жодних послуг позичальнику не надає, що суперечить вимогам Закону України «Про захист прав споживачів».

Таким чином, згадані «комісії» є фактично платою «за повітря»!

Проте все це, на жаль, залишилось поза увагою правового висновку ВСУ, який зазначив лише, що «плата за повітря» має бути незмінною протягом дії кредитного договору.

Так, наприклад, у Російській Федерації, 17.05.2011 р. Судова колегія з цивільних справ Верховного Суду РФ у справі за позовом споживача до «Сбербанку Росії» прийшла до висновку, що включення банком до кредитного договору умови про сплату комісійної винагороди за відкриття та ведення кредитного рахунку є несправедливою умовою, та визнала цю умову недійсною.

Судді дійшли висновку, що відкриття та ведення такого рахунку є обов'язком банку, а не послугою.

Умови кредитних договорів на предмет стягнення незаконних комісій періодично стають і предметом уваги прокуратури Російської Федерації, яка, на відміну від української, захищає не лише інтереси банків (<http://www.epravda.com.ua/columns/2012/04/11/321284>).

Крім того, після рішення ВС РФ до банків посипалися позови про повернення незаконно стягнутих комісій та стягнення моральної шкоди.

Вітчизняна судова практика також знає випадки скасування незаконних положень кредитних договорів стосовно стягнення банківських комісій.

Проте це питання має регулюватись законодавчо, а не судовою практикою, яка у свою чергу, останнім часом у деяких питаннях схиляється то в один то в інший бік, ігноруючи принципи правової визначеності (*Про банківські комісії «з повітря» та правовий висновок Верховного Суду України // ubr.ua (<http://blog.ubr.ua/pravo/pro-bankvsk-koms-z-povtria-ta-pravovii-visnovok-verhovnogo-sudu-ukrani-3342>). – 2012. – 13.09).*

Блог на сайті «ubr.ua»

Про автора: А. Дмитрієв, блогер, громадський діяч

Парламентські вибори наближаються до своєї кульмінації, однак у киян попереду інше цікаве політичне дербі – вибори мера та Київради.

На жаль, місцеві ради давно вже перестали відігравати хоч якусь суттєву роль у житті громад, а займаються радше корупційними питаннями та тими проблемами, вирішення яких може принести зиск. Не винятком у цьому випадку є і столиця.

Минулі позачергові вибори міського голови та Київради відбулися 2008 р., після чого Верховна Рада України встигла подовжити термін повноважень місцевих рад і голів на один рік. Зворотної сили закон не має, отож чергові муніципальні вибори в Києві мають відбутися в травні 2013 р. Однак є всі підстави вважати, що цього не трапиться.

Через правовий безлад у державі Верховна Рада вже декілька місяців не може призначити позачергові вибори Київського міського голови, що спровокував сам колишній мер Л. Черновецький, який за день до закінчення свого терміну перебування на посаді написав заяву про відставку, яку прийняла Київрада. Згідно із законом, та сама рада звернулася до парламенту з проханням призначити вибори, проте Верховна Рада навіть не включила це питання до порядку денного, не кажучи вже про розгляд.

Найбільш ймовірним є те, що вибори в Києві призначить уже новообрана Верховна Рада, яка запрацює на повну силу орієнтовно лише на початку грудня. Звісно, першочерговими будуть розподіл посад і бюджет, а тишком-нишком і вибори місцеві призначать.

За інформацією з джерел в Адміністрації Президента, вибори київського міського голови та Київради планується провести наприкінці

лютого – початку березня 2013 р. Іншим сюрпризом, який активно розробляється в АП, є те, що вибори будуть відбуватися виключно за партійними списками, адже мажоритарних депутатів набагато важче контролювати та й вірогідність виграшу саме провладного кандидата є досить низькою, якщо не застосовувати прямий чи опосередкований підкуп виборців.

Отже, щоб зняти багато зайвих питань, Адміністрація Президента разом з деякими опозиційними партіями домовилася про дату й конфігурацію виборів. Киянам залишається лише затвердити і втілити в життя ці рішення господарів Печерських пагорбів.

Коментарі:

В. Хабибуллин: Назначение даты выборов столичного!!! горсовета и киевского мэра!!! уже в конце декабря 2012 г.!!!! Другой неожиданностью может стать изменение закона о местных выборах. «Начиная с Киева, могут ввести!!!! чисто мажоритарную!!!! систему формирования местного совета. Понравилась гречка, понравились подарки... Достоверность этой информации – около 60 %»!!! *(Київські вибори – чув дзвін, та не знати, де він // ubr.ua (<http://blog.ubr.ua/politika/kivsk-vibori-chuv-dzvn-ta-ne-znati-de-vn-3380>). – 2012. – 17.09).*

Блог на сайті «Фокус.іа»

Про автора: В. Філіпповський, політичний аналітик

У депутатов нынешнего созыва есть все шансы превратить последнюю сессию парламента в агитационную трибуну и конвейер для штамповки популистских обещаний, пишет на Фокус.іа политический аналитик В. Филипповский.

Не думаю, что украинцы будут сильно скучать за нынешним созывом парламента, скорее наоборот. Он стал олицетворением полной политической деградации Украины. Именно этот парламента без оглядки штамповал антиконституционные решения, именно в его стенах до апофеоза дошло пренебрежение личным голосованием в исполнении «оркестра имени Чечетова», только благодаря этому поколению депутатов в обиход вошло слово «тушки».

Тогда в 2007 г. никто и подумать не мог, что провозжат эту братию «тушок» и лоббистов украинцы будут с уровнем доверия равным статистической погрешности. Невольно начинаешь радоваться

смешанной избирательной системе, даже при всех ее минусах – хуже точно не будет.

Но напоследок Рада таки устроит нам последнюю гастроль, «порадовав» очередной порцией предвыборного абсурда. В условиях того накала страстей, который будет на старте политического сезона, битва за парламент выглядит особенно интересной. Весь вопрос: будет ли Рада работать по принципу конвейера, к чему уже привыкла власть, или оппозиция все же покажет зубы?

А показать их надо – для власти сейчас нет ничего выгоднее «конструктивной работы». Повестка дня полностью провластная. В планах бюджет-2013, изменения в языковой закон плюс форс-мажоры, которые могут возникнуть в ходе предвыборной кампании.

Бюджетный вопрос во всей этой истории особенно опасный. В погоне за народным воодушевлением власть, естественно, соблазнится на популизм, а значит, бюджет будем иметь с цифрами, слабо соответствующими действительности. Очевидно, что главный финансовый документ после этого будет еще не раз «кроиться». Но сейчас же, по факту, он станет предвыборной агиткой, своеобразной одой про «покрашення». Что, кстати, полностью вписывается в предвыборную стратегию Партии регионов. Проиграет от этого в очередной раз страна, которой в ожидании скорой девальвации гривни не хватало еще только липового соотношения доходов и расходов.

Оппозиции, судя по всему, на активное сопротивление элементарно не хватит сил. Ее фракционные ряды и так уже поределели до безобразия, так еще и обиженных дележкой проходных мест в исполнении Турчинова и Яценюка в нынешнем созыве более чем достаточно. Поэтому, не думаю, что нас ждут острые бюджетные баталии, тем более с мощной аргументационной базой, которая сама по себе уже могла бы прибавить оппозиции хороший процент в предвыборную копилку. Но для этого нужен, в первую очередь, интеллектуальный ресурс. Когда-то этим неплохо занимался В. Пинзеник, но сейчас он мало того, что в другой лодке, так еще и за пределами парламента. Сопоставимых фигур в рядах парламентской оппозиции, увы, нет.

Вопрос языка более принципиален и более выгоден. Здесь площадка для пиара куда шире, чем у скучных и требующих особого подхода к избирателю бюджетных расчетов. Поэтому вопрос мнимых поправок в закон Кивалова – Колесниченко выгоден всем. «Регионалы» попробуют имитировать готовность к диалогу, оппози-

ция же – клонет на эту удочку, подняв слабую, с точки зрения КПД, истерику. В любом случае, свой кусок пирога отхватят все – принцип «разделяй и властвуй» живет даже в головах посредственных украинских парламентариев.

Отдельно стоит отметить так называемых парламентских одиночек, которым не нашлось места ни во власти, ни в оппозиции. Как правило, эти товарищи будут штурмовать мажоритарные округа, мотая нервы оппозиции и стараясь конкурировать с провластным админресурсом. Не удивлюсь, если кто-либо из них таки «выстрелит». В условиях скромных предвыборных бюджетов и ограниченного медиаприсутствия они будут из кожи вон лезть в стенах Верховной Рады, используя малейший информационный повод для самопиара. Поэтому повод посмеяться у украинских граждан на этих выборах таки будет. И без того комичный парламент превратится в откровенный цирк.

И хотя реальная избирательная борьба будет проходить не в стенах Верховной Рады, свою роль на этих выборах последняя сессия, безусловно, сыграет. И очень бы не хотелось, чтобы громкая на обещания и лозунги оппозиция сдала без боя парламентский плацдарм, который даже в последние дни может выкинуть такой фортель, за который придется расплачиваться еще не одному поколению украинцев.

Сомневаетесь, что эта каденция на такое способна? По-моему, харьковские соглашения и назначение Лутковской омбудсменом сняли все сомнения относительно «возможностей» этого созыва парламента. Радует лишь то, что алчность куда охотнее приведет мятежную депутатскую натуру на округа, чем на последнюю сессию Верховной Рады, на которую уже опускается занавес политического небытия. Остальное – за народом (*Битва за парламент. Чем запомнится последняя сессия Верховной Рады // Фокус.ua (<http://focus.ua/opinion/243409>). – 2012. – 4.09*).

Блог на сайті «Фокус.ua»

Про автора: О. Крамаренко, головний редактор персонального ділового журналу «Деньги.ua»

Не успели просохнуть чернила под законом Украины о вступлении в опекаемую Россией зону свободной торговли СНГ, как между соседними странами разгорелся очередной торговый конфликт.

О торговых войнах между РФ и Украиной мне приходится писать почти два десятка лет. Поэтому странно было слышать от чиновников о том, что вступающий в середине сентября новый Договор о зоне свободной торговли с СНГ что-то резко изменит в отношениях Украины с одним из её крупнейших торговых партнёров.

Закон о ратификации документа принят Верховной Радой и подписан В. Януковичем. Договор предусматривает беспошлинное перемещение товаров внутри стран-членов Договора. Вроде бы здорово? Вот украинская сторона и намерена его выполнять. Но Россия 1 сентября однозначно показала, что она представляет себе зону свободной торговли по-другому.

Как известно, именно 1 сентября вступило в силу постановление правительства РФ «Об утилизационном сборе в отношении колёсных транспортных средств», которое подписал премьер-министр России Д. Медведев. Это означает, что все автомобили, собранные в Украине и поставляемые в Россию, станут облагаться специальным сбором и будут ровно на эту сумму дороже машин местной сборки. Российская сторона уже заявила, что никаких преимуществ собранные в Украине авто не получают – их будут облагать сбором точно так же, как и все прочие импортируемые в Россию машины.

Обижаться на Москву не стоит, скорее нужно вести себя симметрично и не впадать в сантименты по поводу «соседских отношений» и «общих корней».

Разумеется, экологический сбор на ввозимые авто – это совсем не об экологии. Это о защите внутреннего рынка, чем Москва занимается давно, жёстко и отнюдь не по-соседски. Недавнее вступление в ВТО ограничило возможности России играть с ввозными пошлинами на свой вкус и вводить антидемпинговые меры в отношении украинских товаров. Напомню: в разное время под удар санкций попадали стальные трубы и прокат, сахар, алкоголь, конфеты и много чего ещё. Сейчас Москва вынуждена следовать нормам ВТО и соблюдать необходимые формальности.

Но это совершенно не мешает РФ использовать так называемые технические барьеры для ограничения ввоза украинских товаров. На слуху недавние ограничения ввоза украинского сыра и мяса, например, под санитарно-ветеринарными предлогами. А сейчас вот экологический сбор на авто. Таких инструментов в отношении украинского экспорта в РФ может быть придумано множество – по

мере появления политических мотивов и экономических, разумеется, тоже. Причём о вторых Москва помнит крепче, чем о политике.

И теперь самое время вспомнить, что договор о режиме свободной торговли СНГ уже был – он действовал с 1994 г. И уж точно стоит вспомнить, как он работал. Тот режим свободной торговли представлял собой очень хитрую систему – наряду с ним действовали так называемые изъятия. То есть Москва выводила из-под режима свободной торговли те или иные товары по мере экономической необходимости. Например, украинский сахар. Хитрость заключалась ещё и в том, что в РФ действуют вывозные пошлины на нефть и газ. И это одна из причин того, что привязанная к России трубопроводами Украина вынуждена платить столь высокие цены за газ и нефть. Ведь как раз в отношении газа и нефти изъятия тоже действовали, и они не попадали под действие режима свободной торговли. Потому импортируемые от нашего основного поставщика энергоносители облагались и облагаются дополнительной пошлиной, которую, как ни крути, в конце концов платит потребитель.

Не берусь предсказать, что будет представлять собой зона свободной торговли-2. Хотя введённый 1 сентября экологический сбор на ввоз авто в РФ даёт вполне однозначный сигнал по этому поводу. Те 18 лет, которые я наблюдаю за внешней торговлей между Украиной и РФ, дают мне серьёзные основания полагать, что для России нет «друзей» и нет «особых отношений» с соседями, а есть только собственные экономические интересы, на пути реализации которых не смогут встать никакие, пусть даже самые окончательные документы. Обижаться на Москву по этому поводу не стоит, скорее нужно вести себя симметрично и не впадать в сантименты по поводу «соседских отношений» и «общих корней».

Ну а если уже имеющегося опыта украинско-российской торговли недостаточно, можно посмотреть на белорусско-российскую торговлю: как известно, именно в тот момент, когда это стало выгодно Москве, Минску пришлось начать платить мировые цены на импортируемые из РФ энергоносители. Одним словом, пока нет причин ожидать, что из Договора о ЗСТ получится благообразный европейский кондоминиум, скорее – коммунальная квартира со всеми её причиндалами (*Зона боевой торговли. Почему ЗСТ не спасет Украину и Россию от торговых войн // Фокус.ua (<http://focus.ua/opinion/243747>). – 2012. – 12.09*).

Блог на сайті «Фокус.ua»

Про автора: Є. Магда, журналіст

Одобрив вопиющий законопроект о клевете накануне парламентских выборов, народные избранники сами себе вынесли приговор.

Если бы наши политики предпочитали прослушивание «Севильского цирюльника» Дж. Россини просмотру «Сибирского цирюльника» Н. Михалкова, они бы понимали, что клевета, среди прочих, одна из особенностей демократического общества. Если хотите – издержки демократии. Но 244 слуги народа решили лупить с носка по общественному интересу, словно большинство из них не принимает участия в избирательной кампании.

Партия власти фактически похоронила Верховную Раду шестого созыва под аккомпанемент размышлений политически активных граждан о неадекватности парламентариев. Законопроект В. Журавского – в депутатских рядах есть сильнее пострадавшие от клеветы в силу разнообразия бизнес-интересов и политической непоследовательности – стал отходной молитвой по нынешнему составу депутатского корпуса. Проголосовали нардепы за него через день после очередной годовщины исчезновения Г. Гонгадзе. В любой цивилизованной стране накануне парламентских выборов у законодателей сработал бы инстинкт самосохранения, но здесь рука М. Чечетова перевесила доводы разума. Впрочем, несколько «регионалов» и один «литвиновец», как и сам спикер, за законопроект не голосовали. При этом скандальный проект одобрили такие политические аксакалы, как И. Плющ и А. Омельченко. Случайность? Совпадение?

Если верить последним заявлениям В. Литвина, А. Ефремова, А. Герман, то принятие «клеветнического» закона никто форсировать не собирается. Но висящее на стене в первом акте ружье само задает логику использования. Как минимум – прикладом по спине. Команда В. Януковича уже больше 2,5 лет демонстрирует, что без ее ведома в стране ничего происходить не должно, В. Журавский – бывший внештатный советник главы государства и отнюдь не новичок в политике. Многовато совпадений для обычной чиновничьей глупости, не находите?

Из позитива – во власти в очередной раз проявились более-менее взвешенные «голуби» и ошалевшие от чувства собственной значимости «ястребы». Эти характеристики не постоянны, политики меняют

их в зависимости от конъюнктуры. Но проявившееся небольшое и ситуативное расслоение дает надежду, что Украина все еще не Россия и инструменты цензуры и финансового давления на СМИ не будут использованы в полной мере. В противном случае возникает прямая зависимость: сильная власть – вредоносные инициативы. Примеров хватает и без реанимации уголовной ответственности за клевету.

Если Виктору Федоровичу не изменил инстинкт политического самосохранения, то он обязан обрушиться на злополучный закон. В противном случае – какой из него гарант Конституции, прав и свобод сограждан? Правда, представить В. Януковича в роли борца за свободу слова тоже почему-то не получается. Но стремление восстановить веру в «доброе, как говорят, Виктор Федорыча» может сыграть свою роль. Если 244 «большевика» действовали с известной целесообразностью, то пассивность парламентских оппозиционеров выглядит настораживающей. Не являюсь адептом конспирологии, но отечественная политическая практика многократно подтверждала: свободная пресса большинству политиков не нужна в принципе.

Если власть хочет разобраться со средствами массовой информации по гамбургскому счету, то, во-первых, не факт, что пострадавших журналистов меньше, чем политиков. Наоборот – больше, намного больше, поскольку чиновничьи традиции выстраивания отношений с прессой передаются по цепочке, особо не обращая внимания на цвета партийных знамен. Во-вторых, по-настоящему независимая пресса появляется только с достаточным количеством рекламодателей, а в этом аспекте Украина от своих соседей отстает. В-третьих, за многие десятилетия украинцы научились использовать язык не хуже, чем президентские спичрайтеры приплетать Гомера к событиям отечественной истории. Так что не стоит власти затеваться с «модернизацией» законодательства (*Клевета и все, все, все. Пришла пора «доброе» Януковича обрушиться на злополучный законопроект // Фокус.ua (<http://focus.ua/opinion/245298>). – 2012. – 24.09.*)

Блог на сайті «Корреспондент.net»

Про автора: П. Петренко, адвокат, юрист

Наприкінці минулого тижня провладна більшість пізно вночі прийняла Закон України «Про внесення змін до деяких

законодавчих актів України щодо розмежування земель державної та комунальної власності».

Цей документ фактично створює правові передумови для функціонування ринку земель. А оскільки Україна досі не готова до вільного продажу землі, правильніше буде сказати, що зазначені передумови необхідні діючій владі для масштабного земельного дерибану.

Але звернемося до самого Закону. Зокрема, у ньому в новій редакції викладено ст. 122 Земельного кодексу України. Відповідно до неї Кабінет Міністрів України передає земельні ділянки сільськогосподарського призначення державної власності до статутного капіталу державного земельного банку, який 100-відсотково належить державі та не підлягає приватизації. Тільки от насправді зазначене положення суперечить Закону України «Про банки і банківську діяльність», згідно з яким формування статутного капіталу банку здійснюються шляхом грошових внесків (ст. 32).

Для того, щоб зрозуміти, навіщо провладна більшість надала зембанку такі протизаконні «привілеї», треба згадати нещодавню постанову Кабміну «Про створення Державного земельного банку». Згідно з нею основним завдання цієї установи буде курування й консолідація земель державної власності й розвиток малого і середнього бізнесу на селі за рахунок дешевих кредитів.

Так, нині урядовці обіцяють, що кредитна ставка для малого й середнього бізнесу нібито становитиме 8–9 % річних, що мінімум удвічі менше за ставку комерційних банків. Тільки от після таких слів провладних посадовців у пам'яті одразу спливають нещодавні обіцянки В. Януковича щодо дешевих іпотек для молоді, які в результаті виявилися звичайною мильною булькою. Схоже на те, що кредити від Земельного банку за мінімальною ставкою повторять цей же шлях розвитку – їх отримає незначна кількість людей, наближених до «верхівки».

Проте найцікавішою в цьому випадку є можливість Державного земельного банку продавати й купувати землі. Виходить, що саме заради цієї функції провладна більшість і прийняла вище згаданий Закон, що передає землю сільгосппризначення державної власності до статутного капіталу Земельного банку. Адже перед цим урядовці офіційно заявили, що керування й консолідація земель – це досить дорогі процеси, які не може дозволити собі бюджет України. Тому, на їхню думку, Земельний банк в Україні повинен працювати на принципах самоокупності й самофінансування за рахунок ринкових операцій із землею. А значить це одне – під прикриттям «самофінансу-

вання» банк продаватиме землю направо й наліво, а точніше – своїм і за безцінок.

Продавати ж дійсно є що: нині держава володіє 12 млн га угідь, 2 млн га з яких – відумерла спадщина. Якщо ж врахувати те, що середня вартість 1 га нині становить 20 тис. грн, то виходить, що загальна вартість державних земель щонайменше – 240 млрд грн.

Таким чином, у прийнятий Закон прокладна більшість в останній момент фактично «зашила» положення, що створюють умови для функціонування Державного земельного банку. Тільки от насправді безпосередньо діяльності цієї структури нині залишається неврегульованою, оскільки скандальний законопроект «Про ринок земель» досі знаходиться на розгляді в парламенті. На жаль, поняття законності ніколи не було стримуючим фактором для діючої влади – доказом цьому є два останні роки.

Коментарі:

Б. Ямайкіна: Турчинов лично протезировал назначения руководства госбанков «Родовід» и «Київ». Банкам дали более 10 млрд грн, а вкладчикам попало 5–6 – где деньги? Газ из Госрезерва продали по 800 грн, а он стоил 240 грн. Там было около 600 млн куб. м. Где разница – 1 млрд грн? Госрезерв закупил сахар по 11 грн, а рыночная цена была 7 грн, в итоге – ни сахара, ни денег. В 2008 г. Кабмин запретил приватизировать земучастки с лесом. Но в 2008–2009 гг. близкая родственница Турчинова (хозяйка фирмы, владеющей офисом партии на Туровской) с родственниками из его окружения оформили на себя в с. Лесники заповедный лес и незаконно его вырубил. Главуправ земресурсов Киевской области написало Турчинову письмо (как главе правительственной Комиссии по вопросам защиты интересов государства во время распоряжения земгоссобственностью). Он ответил отпиской.

«Губский: “Турчинов использует Тимошенко в своих меркантильных целях”. 13.09.10 г.» [pr-z.com.@"#%&/nod e/151](http://pr-z.com.@).

«Акционер «Л-Холдинга» – ОАО «Центр финансовых технологий». Акционерами этого общества на 1.01.07: 26,2 % – Турчинов А. В. (кандидат в мэры Киева); 19,1 % (25.02.08 пакет уже 32,9 %) – Турчинова А. В. (его супруга); 20,6 % – Белиба Т. П. (теща Турчинова); 15,6 % – Вишневская Р. В. (сестра жены Турчинова, главбух ОАО «Центр фин. технологий»). Главбухом «Л-Холдинга» значилась Черненко Л. И. (также бухгалтер ВО «Батьківщина»).

Киевсовет во главе с А. Омельченко отдал МИД Украины землю площадью 0,38 га на пересечении Десятинного пер. и Пейзажной аллеи для строительства девятиэтажного жилого дома. Это территория заповедника

«Древний Киев» и «Град Владимира». 28.08.05 зам. генпрокурора опротестовал это решение. 6.09 Киевсовет во главе с А. Омельченко отклонил прокурорский протест. В 2006 г. Киевсовет отменил свое решение. 6.12.07 строительные работы возобновились, несмотря на отмену решения горсовета и судебные запреты». «Турчинов причастен к незаконному строительству на Пейзажной аллее в Киеве».

М. Левицкий: Колись мораторій має бути скасовано. Якщо питання на порядку денному, то чи варто зупиняти рух? Головне – щоб земля оброблялась. І оброблялась ефективно! А от якщо продаж призведе до зворотних наслідків – тоді й буде тема для розмови. Чи може ласі до земельки опозиціонери вчиняють галас, бо не є претендентами з перших?

Rosstar: Тільки комуністи й бандюки виступають проти вільного продажу землі.

Щоб земля набула реальної вартості, її треба продавати, а не роздавати безкоштовно (*На старт! Увага! Або на крок ближче до земельного дерібану // Корреспондент.net (http://blogs.korrespondent.net/business_blogs/blog/pavlopetrenko/a76378).* – 2012. – 10.09).

Блог на сайті «Корреспондент.net»

Про автора: П. Петренко, адвокат, юрист

Напередодні Центральної виборчої комісії своєю постановою повністю змінила порядок проведення жеребкування щодо включення кандидатів до складу ДВК на виборах до Верховної Ради.

Таке рішення ЦВК прийняла пізно ввечері, до того ж за відсутності журналістів. І це при тому, що жеребкування кандидатур до складу ДВК має відбутися не пізніше 21 вересня, тобто вже за декілька днів.

Так, якщо, згідно з попередніми нормами, жеребкування мало відбуватися окремо щодо кожної ДВК у межах округу, то зараз з ініціативи члена ЦВК за квотою Партії регіонів О. Шелестова пропонується провести одне жеребкування щодо всіх ДВК одночасно. Тобто жеребкування буде проводитися окружними виборчими комісіями за таким же принципом, як і проводилося жеребкування у ЦВК для формування самих ОВК. Тому вже зараз можна легко спрогнозувати, що значну частину місць у ДВК отримають партії-сателіти Партії регіонів.

У такий спосіб Центровиборчком дав старт масштабному фальшуванню майбутніх парламентських виборів. Оскільки прийнятий поря-

док дає змогу провладній партії взяти під контроль усі ДВК та відповідно отримати прямий доступ безпосередньо до процедури підрахунку бюлетенів.

Крім того, час для прийняття подібного рішення ЦВК обрала не випадково. Затвердивши зазначену постанову за п'ять днів до початку самого жеребкування, Центрвиборчком фактично позбавив суб'єктів виборчого процесу права оскаржити це рішення. Адже для судового розгляду подібної справи необхідно значно більше часу, ніж залишилося до початку жеребкування.

Такі дії ЦВК вказують виключно на одне – провладна партія чітко розуміє, що програє в чесних виборах, і тому не гребує жодними брудними методами для утримання «на плаву». Одним з яких і є зміна правил уже під час гри. Тільки ціна такого шулерства зависока – цей прецедент може стати підставою для визнання виборів недемократичними.

Коментарі:

Гарик Никонович: Підстава для визнання виборів не дійсними? Да ПРАси «клали» на всі ці визнання!

Їм воно байдуже. Пишіть, волайте хоч на всю Європу – сенсу ніякого.

V for Vendetta: відразу згадуються слова одного диригента... «развели мы вас как котят».

Джотва Ылазков: Хіба закон про вибори народних депутатів України дозволяє ЦВК встановлювати правила жеребкування для ДВК? (*ЦВК запустила механізм фальсифікації // Корреспондент.net (http://blogs.korrespondent.net/business_blogs/blog/pavlopetrenko/a76953). – 2012. – 14.09.*)

Блог на сайті «Корреспондент.net»

Про автора: П. Петренко, адвокат, юрист

Верховна Рада повернула Кабміну проект Державного бюджету на 2013 р.

Про це повідомив Голова ВР на Погоджувальній раді парламенту. Причиною таких дій В. Литвин назвав те, що в проекті бюджету не враховані пропозиції Президента, озвучені ним у зверненні до парламенту й народу, а наповнення деяких статей обґрунтовується тими законами, які насправді ще не прийнято.

Тобто урядовці фактично штучно завищили очікувану дохідність держбюджету, «забувши» про значну частину обіцянок діючого

очільника народу і «вигадавши» додаткові джерела прибутку. Оскільки весь текст документа ще не оприлюднили, можна тільки здогадуватися наскільки, м'яко кажучи, нефахово він написаний, якщо парламент повернув його на доопрацювання. Проте давайте розглянемо кілька ключових цифр, які вже озвучили урядовці.

Так, на останньому засіданні уряду міністр фінансів Ю. Колобов заявив, що зростання надходжень до держбюджету наступного року планується виключно за рахунок зростання економіки на 4,5 %. Натомість прогнози експертів Світового банку істотно різняться від оптимістичних цифр урядовця – за їхніми підрахунками, у 2013 р. український ВВП зросте не більше ніж на 3,5 %. Дійсно, про який ріст економіки може ітися, якщо згідно з офіційними даними статистики Державного комітету промислове виробництво цього року не те що не зросло, а навпаки знизилося на 5 %.

Ідемо далі. Презентуючи журналістам проект бюджету на наступний рік, члени уряду не змогли назвати навіть базових показників документа, а саме: прогнозовану ціну на газ і курс долара. Зокрема, міністр фінансів повідомив, що, розраховуючи бюджет наступного року, «ми курс долара, за великим рахунком, не заклали». Після таких слів одразу стає зрозумілим рівень розробленого документа, який, схоже на те, був написаний «зі стелі». Оскільки вже нині фахівці прогнозують, що в 2013 р. курс долара відносно гривні значно зросте. За їхніми словами, стрибок курсу спричинить різке зменшення валютних резервів Нацбанку, які за вісім місяців збідніли на понад 7 млрд дол. і нині становлять 29 млрд. Крім того, варто врахувати сьогоднішню ситуацію з валютою, коли діюча влада з останніх сил утримує курс долара на звичному для українців показнику. Але нині в неї є для цього мотивація – напередодні парламентських виборів значний стрибок курсу долара може стати останнім цвяхом у труні провладної партії. Після 28 жовтня ця мотивація автоматично зникне.

Ціна на газ на наступний рік теж залишилася загадкою. Цитуючи урядовців, показник, який досі вимірювався сотнями доларів за тисячу кубометрів, трансформувався у щось незрозуміле на кшталт «ціна така, як за контрактом». Професіоналізм, як кажуть, на лице. Особливо, якщо врахувати те, що цього року дефіцит НАК «Нафтогаз України» становить 12 млрд грн при граничному рівні дефіциту держбюджету у 25,13 млрд грн, тобто – половину.

Говорити більш фахово про решту показників Держбюджету на наступний рік, по-перше, немає можливості через їх засекреченість,

а, по-друге, фактично немає сенсу. Оскільки вся цінність головного документа країни, за яким вона житиме наступний рік, нині зводиться до гарної картинки, яку продемонстрував чинний міністр фінансів, хизуючись двома товщелезними томами бюджету, жодною цифрою з яких він не володіє. Єдиний фактаж, що назвав урядовець, – це кошти, закладені на виконання соціальних обіцянок Президента. Тільки от звідкіля вони візьмуться – схоже, йому й самому не відомо. Такі собі чергові рожеві окуляри для людей напередодні парламентських виборів, які зникнуть, як у казці про Попелюшку, о 12-й ночі 28 жовтня.

Коментарі:

yazon din alt: Самое интересное, что власть даже не пытается чего-то правдоподобное ляпнуть. Откровенно лепят горбатого в расчёте на люмпенов, а на всех остальных плевать хотели: Ландыки уже во всех окружках сидят. Посчитают как надо.

Александр Кушнарєв: ...ну да...у нас каждый таксист лучше всех знает, как страной надо управлять и экономикой.....

yazon din alt: И даже каждый геолог и каждый зав.автобазой

Добрый Гоблин: Как же так?

У нас ведь в парламенте заседают такие профессионалы.

Как они могли пропустить такое?

Наверное, они куда-то спешили...

ВУЙКО: а спешат они всегда только к кормушке! (*Держбюджет-2013: «фількіна грамота» від Кабміну? // Корреспондент.net (http://blogs.korrespondent.net/business_blogs/blog/pavlopetrenko/a77319). – 2012. – 17.09.*)

Блог на сайті «Корреспондент».net

Про автора: П. Петренко, адвокат, юрист

Кабінет Міністрів України підписав розпорядження «Про інформаційно-роз'яснювальні заходи у сфері боротьби з тероризмом».

Цим документом урядовці доручили СБУ, МВС, Міноборони, МНС та Держтелерадіо виявляти й припиняти розповсюдження матеріалів із закликами до зміни державного ладу й тероризму.

Крім того, зазначені відомства повинні припиняти зазіхання на територіальну цілісність і недоторканність України, заклики до розпалювання національної, расової або релігійної ворожнечі, ненависті, до вчинення терористичних актів, дій, що загрожують

громадському порядку. Також ці держструктури будуть стежити за поширенням матеріалів, які пропагують расову, національну чи релігійну нетерпимість, дискримінацію.

З першого погляду, ця постанова досить раціонально вписується у загальносвітову політику боротьби з тероризмом, який за останні 10 років забрав понад 5 млн життів невинних людей. Тільки у випадку з Україною ця логіка, на жаль, є не правильною. Адже в той час, як весь світ бореться із реальним ворогом, діюча українська влада присвоює статус «ворога» всім, хто не підтримує її політику, та відповідно переслідує цих «ворогів». А сприяє цьому те, що нині в Україні немає чітко визначених критеріїв, що саме слід вважати заклик до повалення чи зміни державного ладу, тож трактування цього визначення може бути надшироким. Найяскравішою ілюстрацією використання терміна «тероризм», м'яко кажучи, не за призначенням є цього-річна розправа із мирним протестом чорнобильців у Донецьку, коли місцевий суд визнав інвалідів «терористами».

Тим часом на захист державного ладу (читати – діючої влади) провладна більшість збирається поставити Державну службу правопорядку. Відповідний законопроект авторства регіоналів парламентарі мають розглянути вже на цій сесії, а точніше кажучи, от-от прийняти. Задекларована мета зазначеної ініціативи – нібито наближення діяльності правоохоронних органів до європейських стандартів. Але все не так просто – насправді новоствореній структурі «регіонали» хочуть надати ряд додаткових повноважень.

Зокрема, серед головних завдань служби правопорядку на першому місці значиться «участь у забезпеченні захисту конституційного ладу від спроби його зміни або повалення, а також захисту державної влади від спроби її захоплення насильницьким шляхом, а також інших протиправних посягань». Для здійснення цих завдань структура отримає ряд нових повноважень. Таких як право тимчасово забороняти доступ громадян на окремі ділянки місцевості чи об'єкти; входити до житла та іншого володіння особи, приміщення установ, підприємств, організацій, усіх форм власності та проводити їх огляд; застосувати спеціальні засоби для припинення масових заворушень та застосувати зброю та військову техніку для розосередження учасників масових заворушень.

Таким чином, урядове розпорядження про боротьбу з тероризмом фактично створює підґрунтя для діяльності нової структури – Державної служби правопорядку, яка насправді представлятиме із себе

своєрідні «спецвійська», що захищатимуть владу та яким буде дозволено все – починаючи від обшуків і закінчуючи застосуванням вогнепальної зброї проти звичайних громадян. Наступним логічним кроком чинної влади буде хіба що запровадження режиму військової диктатури, так би мовити, для унеможливлення здійснення терористичних актів. Дуже зручний хід для провладної партії напередодні парламентських виборів. Адже це єдиний можливий для ПР спосіб й надалі втримувати владу у своїх руках (*Всі, хто не з владою, – теропустити? // Корреспондент.net (http://blogs.korrespondent.net/business_blogs/blog/pavlopetrenko/a77562). – 2012. – 19.09).*

Блог на сайті «Корреспондент.net»

Про автора: П. Петренко, адвокат, юрист

Близько трьох місяців залишилося до відкриття ринку земель – їхній вільний продаж стане можливим вже із січня 2013 р.

Попри те, що всі строки щодо упорядкування даного питання вже фактично вичерпані, схоже на те, що чинна влада активно робить вигляд нібито про нього забула. Причина такої тенденції очевидна – відкриття ринку земель – скандальне питання, яке не лише не додасть рейтингу провладній партії на парламентських виборах, а навпаки, суттєво його знизить. Саме тому нині в інформаційному просторі довкола даної теми – штучно створений вакуум. Але замість того, щоб принаймні розпочинати процеси впорядкування земельного питання, влада займається виключно розбазарюванням бюджетних коштів, передбачених на проведення земельної реформи.

Зокрема, вартій уваги нещодавній законопроект авторства Кабміну про внесення змін до цього річного Держбюджету. Урядовці пропонують змінити цільове призначення 237 млн грн, передбачених на розвиток програми «Проведення земельної реформи», та фактично витратити їх на заробітну плату працівників Держзему. Що спричинило таку різку необхідність – у документі не сказано. Але, якщо скористатися банальною логікою, єдина можлива причина такого жонглювання коштами – підготовка до масштабного продажу земель, коли обсяги документообігу значно перевищуватимуть можливості працівників Держзему. Саме тому урядовці й вирішили готувати сани з літа – щоб не створювати зайвих затримок та не привертати зайву увагу громадськості.

А до «сірого» розпродажу українських земель дійсно вже все готове. Так, лише на початку цього місяця провладна більшість прийняла закон, згідно з яким із січня 2013 р., тобто з першого дня вільного продажу земель, почне функціонувати Державний земельний банк. Безпосередньо ця структура й буде основною ланкою, через яку проводитимуться земельні махінації. Адже зембанк отримає в статутний капітал землю сільгосппризначення державної власності та матиме можливість її продавати чи купувати. Більше того, на думку урядовців, Земельний банк в Україні повинен працювати на принципах самокупності та самофінансування за рахунок ринкових операцій із землею. А значить це одне – під прикриттям «самофінансування» банк продаватиме землю направо і наліво, а точніше – своїм та за безцінок.

Підсумувавши два вищенаведені факти, стає зрозумілим, що із січня наступного року почнеться не вільний продаж земель, а їхній вільний дерибан. Завдяки зусиллям чинної влади юридична платформа для цього процесу вже цілком готова. Натомість реальний стан справ у сільськогосподарському секторі держави, який збираються відкрити для продажу, кращим так і не став.

Зокрема, станом на сьогодні, процес відмирання сіл продовжує зростати в геометричній прогресії. Через відсутність будь-яких перспектив та елементарної соціальної інфраструктури молодь масово виїжджає до міст. Як наслідок – в Україні вже налічується 8 тис. сіл, що втратили можливість самовідтворення населення, а простіше кажучи, вимирають. Так, якщо у 2001–2010 рр. щорічно з обліку знімалося по 20 населених пунктів, то сьогодні 14 % сіл налічують не більше 50 жителів, 90 % з яких – пенсіонери. До того ж, близько 75 % селян – безробітні та фактично ледве виживають.

За таких обставин цілком зрозуміло, що за першої можливості селяни продадуть власні городи за безцінок у порівнянні з реальною ринковою ціною української землі, яка станом на сьогодні становить близько 40 тис. грн за гектар. Саме цього й чекає чинна влада, щоби скупити землю за копійки. Саме з цієї причини і не проводить жодних реформ для реанімації українського села. Інакше так просто селяни зі своєю землею не розстануться.

Україна ще не готова до зняття мораторію на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення. Він не може бути знятий доти, доки не буде проведена загальнодержавна інвентаризація земель, переглянута їхня нормативна грошова оцінка, а також затверджена загальнодержавна програма соціально-економічного, еко-

логічного і культурного розвитку сільських місцевостей. Часу для здійснення всього цього чинна влада мала досить. Але віз і досі там виключно з тієї причини, що це їй вигідно.

Коментарі:

Б. Ямайкіна: «Любопытно, что с утра в четверг парламент отменил закон о размежевании земель, принятый еще в июне (новый принимался уже вечером). Подготовили проект постановления как раз депутаты от оппозиции – соратники Юлии Тимошенко. Правда, когда дело дошло до голосования, фракция БЮТ – “Батьківщина” дала всего 20 голосов.

“Вы понимаете, они сегодня вносят вроде бы хорошие законопроекты, – объясняет С. Гордиенко. – Но сами же за них не голосуют! Это чистой воды популизм и нежелание работать. Приходят в сессионный зал, делают заявления, просят перерыв и уходят”.

В “Рабочей газете” есть статья В. БОГУНа “Тайные тропы земельного банка”. Привожу цитаты:

“...законопроект предусматривал передачу Кабмином зем. участков госсобственности в уставной капитал Государ. земельного банка, – отметил нардеп С. Гордиенко (КПУ). – Но Главное юридическое управление парламента указало, что это противоречит Закону «О банках и банковской деятельности», согласно которому банкам запрещена деятельность в сфере материального производства”.

“Во всех развитых странах в законе о Земельном кадастре присутствуют не только характеристики земельного участка, но также информация о его собственнике. Все эти данные есть и у нас, кроме одного: кто является владельцем участка”.

“...Почему украинская земля оценивается в разы дешевле, чем такие же сельскохозяйственные участки в Европе?”

«Если уж делать землю товаром, считает политик, то этот вопрос должен решаться исключительно в ходе референдума. Поскольку земля, согласно Конституции, принадлежит народу, только народ вправе решать такие вопросы».

“Если начать продавать землю, скупит ее посредник, а не труженик”».

20.09.2012, 21:14

М. Левицкий: Викладено начебто правильно. Проте: Авторський «вільний дерібан» – не є юридичним терміном. Тому – не переконує!

V. Grabovski: Україна ще не готова до зняття мораторію на купівлю-продаж земель сільськогосподарського призначення. Він не може бути знятий доти, доки не буде проведена загальнодержавна інвентаризація земель, переглянута їхня нормативна грошова оцінка, а також затверджена загальнодержавна програма соціально-економічного, екологічного і культурного розвитку сільських місцевостей. Часу для здійснення всього цього чинна

влада мала досить. Але віз і досі там виключно з тієї причини, що це їй вигідно. Поністю згоден з автором статті...

Б. Ямайкіна: «землю сознательно приводят в упадок, чтобы потом можно было сказать: смотрите, все сорняками заросло, за что же тут платить? Дескать, благодарите нас за то, что хоть что-то даем» *(Для дерибану земель вже все готове! Дякувати – владі// Корреспондент.net (http://blogs.korrespondent.net/business_blogs/blog/pavlopetrenko/a77735). – 2012. – 20.09).*

Блог на сайті «Корреспондент.net»

Про автора: Д. Васильев, управляющий партнер «Publicity Ukraine»

Законопроект Журавского должен пугать не только журналистов...

Представьте на секунду, что судебная тяжба между Apple и Samsung проходит не в Америке, а в Украине и в тот момент, когда в Украине уже принят закон о клевете, да и еще подписанный Президентом.

Думаю, в такой ситуации, эти два корпоративных гиганта могли бы судиться не только за патенты, а и за клевету.

И один бы из директоров этих компаний мог бы угодить в тюрьму. Потому что по закону, предложенным Журавским (наверное при принятие такого закона этот человек очень усугубит свою карму, несопоставимо более тяжелую, чем тот мешок денег, который он мог бы получить за «движение» этого закона), три года тюрьмы по этому закону могут угрожать не только журналистам, но и любому другому гражданину.

А учитывая те серьезные корпоративные войны, которые проходят у нас в стране, этот закон можно будет шикарно использовать в рейдерских захватах, устранение конкурентов и прочее...

Бизнесу стоит об этом подумать.

И возможно, подключиться к лобби, которое убеждает и депутатов и президентскую администрацию отказать от этой «инициативы» Журавского.

Комментарии:

Александр Сергеевич Пушкин: Знаете с нашими чиновниками и политиками любой даже самый порядочный и правильный закон превратится в инструмент репрессии против инакомыслящих. Поэтому «законодавча ініціатива пана Журавського» в итоге вырастит в запрет не только на журналистские расследований, но и на наши с вами комментарии в Интернете.

Дмитрий Васильев: категорически с Вами согласен)

Юрій Луканов Якби ви розширили ідеї, закладені в цій статті, докладніше розставили акценти, то ціни б такі статті не було. Бо так виходить тільки загальна думка – без ілюстрацій, а значить незрозуміла

Дмитрий Васильев: це не стаття, а блог. і блог може бути загальною думкою. як тут і є

Муамар Каддафи: Нужно прежде всего задавать вопросы не власти, а нашей оппозиции!!!

И всяким «свободным от чести и достоинства Журналистам, на каких основаниях они принимают подобные законопроекты!!!

Ведь, если в деле то разобраться, то каким образом у нас такие вот Свободные журналисты как Соня Кошкина за постоянное кидания субстанции отработки жизнедеятельности становятся уже финансово обеспеченными элитами страны!!!

Это как выходит, чем сильней мажешь грязью, тем быстрее станешь своего рода Соней Кошкиной!!!

Дмитрий Васильев: вопросы будут ко всем)

Odessa rulit: Дмитрий, пишите о конкретных примерах, а не вообще и тогда не увидите комментария, что народу пофиг

Дмитрий Васильев: будет закон, будут конкретные примеры

Нельсон Манделла: простому люду пофиг на такие законы.д

Дмитрий Васильев: вот если соседи начнут друг на друга в суд подавать, чтобы можно было забор на соседской земле поставить пока сосед будет отсиживать, вот тогда может быть непофиг... а этот закон такую возможность может дать ..

Илья Муромец: Не клеветайте на людей (*Бизнес.Наклен.Нары // Корреспондент.net (http://blogs.korrespondent.net/business_blogs/blog/dvasylev/a78023). – 2012. – 23.09).*

Блог на сайті «Корреспондент.net»

Про автора: П. Петренко, адвокат, юрист

Нещодавно за ініціативи Кабміну до Верховної Ради було направлено проект закону про державну допомогу суб'єктам господарювання.

Необхідність прийняття цього документа урядовці обґрунтували тим, що нині в Україні відсутній механізм контролю за наданням

різноманітної державної допомоги. Наслідок такого «недопрацювання» – держдопомога використовується неефективно, а умови здійснення підприємницької діяльності є нерівними.

Можновладці порахували навіть економічний зиск від таких нововведень – прийняття цього закону нібито дозволить забезпечити економію бюджетних коштів на рівні 10 млрд грн на рік.

З першого погляду, ідея дійсно обґрунтована. Але насправді такі заяви є не що інше, як чергова порція брехні від чинної влади. І для цього є вагомі аргументи – досвід двох останніх років, протягом яких держава вже встигла суттєво «допомогти» суб'єктам господарювання. Приміром, списала 24 млрд боргів підприємствам ПЕК та близько 1 млрд – вітчизняній оборонці, звільнила від сплати податків виробників сонячної електроенергетики, а машинобудівникам дозволила не платити ввізне мито на комплектуючі. Тільки от у цієї тенденції є одне значне «але» – таку допомогу отримали виключно підприємства, наближені до влади. Натомість держбюджет втратив мільярди гривень додаткових надходжень.

Але давайте повернемося до суті законопроекту про державну допомогу суб'єктам господарювання. Зокрема, у ньому передбачається, що Антимонопольний комітет здійснюватиме моніторинг державної допомоги на предмет обґрунтованості її надання.

Разом з тим документ містить низку виключень із загального правила. Так, Антимонопольний комітет не здійснюватиме контроль за наданням державної допомоги у сфері сільськогосподарського виробництва, а також щодо господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес. Далі ще більше – за рішенням Кабінету Міністрів зі сфери дії закону можуть бути виключені державна допомога на забезпечення розвитку регіонів та на провадження інноваційної діяльності.

Тут і до ворожки можна не ходити, щоб передбачити – розробники нових програм держдопомоги будуть ретельно «підбирати» необхідну мету її надання, дослівно цитуючи увесь список виключень із законопроекту.

Таким чином, прийняття цього закону – фактично спроба легалізувати насправді безпідставне надання допомоги у певній сфері. Для того, щоб у разі необхідності можна було легко та без зайвого галасу списати «своєму» підприємству кілька мільярдів боргів перед бюджетом або звільнити його від сплати податків. Тоді можна буде лише наголосити, що допомога надається в рамках закону про державну допомогу суб'єктам господарювання – і справу зроблено!

До того ж механізмів можливої допомоги закон закладає безліч – це і списання боргів та штрафних санкцій, компенсація збитків, надання пільгових кредитів, придбання товарів суб'єктів господарювання за цінами вище ринкових, а також... інші форми державної допомоги, що покращують фінансовий стан суб'єкта господарювання. Ширшого поля для зловживань ще варто пошукати. З таких успіхом незабаром держбюджет просто не буде чим наповнювати (*Державна допомога «для своїх» // Кореспондент.net (http://blogs.korrespondent.net/business_blogs/blog/pavlopetrenko/a78073). – 2012. – 24.09).*

Для нотаток

Редакційна група:
Н. Автономова, Т. Дубас,
Л. Степченко, Ю. Шлапак

Комп'ютерна верстка:
А. Бергелська

Підп. до друку 02.10.2012.
Формат 60x84/16. Друк. офс. Обл. вид. арк. 3,54
Видається в друкованому та електронному вигляді

Видруковано в Національній бібліотеці України
імені В. І. Вернадського
03039, м. Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 3